

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
W 2014 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF PODLASKIE VOIVODSHIP IN 2014**

Maj 2015 May

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO   *OF STATISTICAL OFFICE*
W BIAŁYMSTOKU   *IN BIAŁYSTOK*

PRZEWODNICZĄCY   *PRESIDENT*

Ewa Kamińska-Gawryluk

REDAKTOR GŁÓWNY   *EDITOR-IN-CHIEF*

Anna Szeszko

CZŁONKOWIE   *MEMBERS*

Anna Bachanek-Komarowska, Krystyna Falkowska, Wiesława Kamińska,
Agata Kawałko, Joanna Mojsa, Anna Rogalewska, Dorota Wyszowska

Przygotowanie publikacji   *Preparation of the publication*

Zespół pracowników   *Workers*
Urzędu Statystycznego w Białymstoku   *of Statistical Office in Białystok*

Projekt okładki   *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych US   *When publishing SO data*
prosimy o podanie źródła   *please indicate source*

Publikacja dostępna   *Publication available*
również w formie książki   *also as a book*

Urząd Statystyczny w Białymstoku
15-959 Białystok, ul. Krakowska 13
tel. 85 749 77 00, fax 85 749 77 79
e-mail: SekretariatUSBST@stat.gov.pl, Internet: <http://bialystok.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu czwartą edycję publikacji zatytułowanej „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”. Tego typu opracowania są wydawane corocznie przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju. Głównym celem ich przygotowania jest udostępnienie Czytelnikom szerokiego zestawu danych na poziomie województw, spójnych pod względem metodologicznym.

W publikacji zaprezentowano informacje dotyczące sytuacji demograficznej, warunków życia ludności oraz stanu gospodarki województwa podlaskiego w 2014 r. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w regionie, szereg danych przedstawiono w odniesieniu do roku poprzedniego i 2010, a wybrane spośród nich – w dziesięcioletniej retrospekcji. Najważniejsze informacje dotyczące ostatnich dwóch lat pokazano również według miesięcy. Ponadto dane wojewódzkie zostały zaprezentowane na tle kraju, a niektóre – na tle pozostałych województw. Część zagadnień przedstawiono także w przekroju podregionów i powiatów oraz dla miasta wojewódzkiego.

Oddając w Państwa ręce kolejne wydanie Raportu, mam nadzieję, że będzie on źródłem przydatnych informacji o regionie. Jednocześnie bardzo proszę o opinie i wnioski, które przyczynią się do doskonalenia treści i formy następnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, maj 2015 r.

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the fourth edition of the publication "Report on the Socio-economic Situation of Podlaskie Voivodship." Such elaborations are issued every year by all statistical offices in the country. The main purpose of compiling the data is to provide the Readers with comprehensive and methodologically coherent set of voivodship data.

In the publication there is presented information concerning demographic situation, living conditions of population and the state of the economy of Podlaskie Voivodship in 2014. In order to better illustrate changes taking place in the region, a lot of data is presented in relation to the previous year and to 2010, and some of them – in a ten-year retrospective. The most important information concerning last two years was also shown by months. Moreover, voivodship data were displayed against the background of the country, and some of them – against the background of other voivodships. Certain topics are also presented by subregions and powiats as well as by the voivodship city.

Presenting this edition of the Report, I hope it will be the source of useful information about the region. At the same time, I would be grateful for comments and suggestions that will contribute to improving the content and the form of next issues of the publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, May 2015

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
Objaśnienia znaków umownych	<i>Symbols</i>	15
Ważniejsze skróty	<i>Major abbreviations</i>	15
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	16
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	24
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	25
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	28
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	29
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	35
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	49
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	52
CENY	<i>PRICES</i>	56
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	61
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	70
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	74
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	77
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	82
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON- -FINANCIAL ENTERPRISES</i>	85
NAKLĄDY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	88

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		<u>Nr</u> <u>No.</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.	<i>Selected data for Poland and the voivodship in 2014</i>	1	24
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population on the basis of balances</i>	2	30
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	32
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	35
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsię- biorstw w województwie podlaskim	<i>Average paid employment in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship</i>	5	36
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons as well as unemployment rate</i>	6	37
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie podlaskim	<i>Registered unemployed persons as well as unemployment rate in Podlaskie Voivodship</i>	7	41

		Nr No.	Str. Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter .....</i>	8	44
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	9	49
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship .....</i>	10	50
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	11	52
Świadczenia społeczne w województwie podlaskim	<i>Social benefits in Podlaskie Voivodship .....</i>	12	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	13	56
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim	<i>Price indices of consumer goods and services in Podlaskie Voivodship .....</i>	14	58
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	15	59
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	16	61
Przemysł	<i>Industry .....</i>	17	70
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (ceny stałe) ...	<i>Indices of sold production of industry in Podlaskie Voivodship (constant prices) ....</i>	18	72
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	19	74
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production in Podlaskie Voivodship (current prices)</i>	20	75
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	21	77
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim	<i>Dwellings completed in Podlaskie Voivodship .....</i>	22	79
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia w województwie podlaskim ...	<i>Dwellings for which building permits have been issued in Podlaskie Voivodship .....</i>	23	81
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices) .....</i>	24	82
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie podlaskim (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale in Podlaskie Voivodship (current prices) .....</i>	25	83
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises .....</i>	26	87
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices) .....</i>	27	88

SPIS WYKRESÓW

		1	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2014 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2014 .....</i>	1	25
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2014 .....</i>	2	25
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2014 r.	<i>Employment rate by LFS in 2014 .....</i>	3	25
Stopa bezrobocia według BAEL w 2014 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2014 .....</i>	4	26
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2014 .....</i>	5	26

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim	<i>Changes in prices of consumer goods and services in 2014 in relation to the previous year .....</i>	6	26
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2014 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2014 .....</i>	7	26
Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.	<i>Dwellings completed in 2014 .....</i>	8	27
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2014 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2014 .....</i>	9	27
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2014 .....</i>	10	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population .....</i>	11	31
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2014 .....</i>	12	32
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population .....</i>	13	33
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2014 .....</i>	14	34
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector .....</i>	15	35
Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment in the enterprise sector by PKD 2007 sections .....</i>	16	36
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age .....</i>	17	39
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level .....</i>	18	39
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment .....</i>	19	40
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate .....</i>	20	41
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Registered unemployment rate in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2014 .....</i>	21	42
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter .....</i>	22	44
Struktura pracujących według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in Podlaskie Voivodship in the 4th quarter .....</i>	23	45
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in Podlaskie Voivodship in the 4th quarter .....</i>	24	46
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2014 .....</i>	25	47
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter .....</i>	26	47
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter .....</i>	27	48

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	28	49
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in total and in the selected PKD 2007 sections in 2014 .....</i>	29	50
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners .....</i>	30	54
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension .....</i>	31	55
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	32	57
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podlaskim w 2014 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Podlaskie Voivodship in 2014 .....</i>	33	59
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha .....</i>	34	63
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha .....</i>	35	63
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	36	64
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land .....</i>	37	64
Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) .....</i>	38	65
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	39	66
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products .....</i>	40	67
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley .....</i>	41	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices) .....</i>	42	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	43	73
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	<i>Indices of sold production of construction (current prices) .....</i>	44	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly (current prices) .....</i>	45	75
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (current prices) .....</i>	46	76
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	47	76
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	48	78
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population ....</i>	49	78

		Nr No.	Str. Page
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	50	78
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Dwellings completed in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	51	79
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	52	80
Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia	<i>Indices of number of dwellings for which building permits have been issued</i>	53	80
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	54	81
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	55	83
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	56	85
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	57	85
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	58	86
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	59	86
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)	<i>Indices of total investment outlays (current prices)</i>	60	89
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM	<i>SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP</i>	I	92
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	96

*

* *

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, uwagi ogólne, podstawowe tendencje i aneks.
In English version: preface, contents, general notes, basic trends and appendix.

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu oraz gmin podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w 2014 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status and gminas is given as the date of 31 Dec 2014.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 Jan 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 Dec 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Podlaskie Voivodship in 2014”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa oraz sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;

8. *Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) *average paid employment and average monthly gross wages and salaries cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) *sold production of industry and construction as well as retail sales and wholesale of goods concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 3) *financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

10. *Information relating to the enterprise sector is presented on the basis of the definition of “enterprise”, introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 dated 15 Mar 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply;*

dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemniaków oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2014 r. – z lat 2013 i 2014;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006–2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. *Since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds); therefore some data on land use, sown area, yields, livestock for 2010 have been revised in relation to the data published in the previous edition of the publication.*

12. *Constant prices were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2014 – the prices from 2013 and 2014, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006–2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. *Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. When computing *per capita* data (1000 population etc.) as of the end of the year, the population as of 31 Dec was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 Jun.

15. Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in the publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
działy (dok.) <i>divisions (cont.)</i>	
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.	18. <i>Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Central Statistical Office.</i>

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH / SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło / <i>magnitude zero</i> .
Zero	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 / <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i> .
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych / <i>data not available or not reliable</i> .
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe / <i>not applicable</i> .
Znak	*	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych / <i>data revised</i> .
Znak	Δ	– nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji / <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i> .
„W tym” „Of which”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy / <i>indicates that not all elements of the sum are given</i> .
Comma	(.)	– used in figures represents the decimal point.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY / MAJOR ABBREVIATIONS

tys. / <i>thous.</i>	=	tysiąc / <i>thousand</i>	tj.	=	to jest
mln	=	milion	tzw.	=	tak zwany
zł / <i>zl</i>	=	złoty / <i>zloty</i>	wyk.	=	wykres / <i>graph</i>
szt. / <i>pcs</i>	=	sztuka / <i>piece</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
kpl.	=	komplet	PKD	=	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activities</i>
g	=	gram / <i>gram</i>	VAT	=	podatek od towarów i usług <i>value added tax</i>
kg	=	kilogram / <i>kilogram</i>	NSP	=	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>
dt	=	decytona / <i>deciton</i>	MON	=	Ministerstwo Obrony Narodowej <i>Ministry of National Defence</i>
m ²	=	metr kwadratowy / <i>square metre</i>	MS	=	Ministerstwa Sprawiedliwości <i>Ministry of Justice</i>
ha	=	hektar / <i>hectare</i>	MSW	=	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych <i>Ministry of Interior</i>
km ²	=	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>	FUS	=	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych <i>Social Insurance Fund</i>
l	=	litr / <i>litre</i>	KRUS	=	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
m ³	=	metr sześcienny / <i>cubic metre</i>	ASIF	=	<i>Agricultural Social Insurance Fund</i>
°C	=	stopień Celsjusza / <i>centigrade</i>	ZUS	=	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
r.	=	rok	SII	=	<i>Social Insurance Institution</i>
br.	=	bieżący rok	OFE	=	Otwarte Fundusze Emerytalne
cd. / <i>cont.</i>	=	ciąg dalszy / <i>continued</i>	BAEL	=	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
dok. / <i>cont.</i>	=	dokończenie / <i>continued</i>	LFS	=	<i>Labour Force Survey</i>
m.	=	miasto	WHO	=	Światowa Organizacja Zdrowia <i>World Health Organization</i>
m.in.	=	między innymi / <i>among others</i>			
np.	=	na przykład / <i>for instance</i>			
Nr / <i>No.</i>	=	numer / <i>number</i>			
ok.	=	około			
p. proc.	=	punkt procentowy			
poz.	=	pozycja			
pt.	=	pod tytułem			
str.	=	strona			
tabl.	=	tablica / <i>table</i>			

PODSTAWOWE TENDENCJE

W latach 2005–2014 w województwie podlaskim można wyodrębnić kilka okresów, w których sytuacja społeczno-gospodarcza kształtowała się w odmienny sposób. Do 2007 r. obserwowano pozytywne tendencje na rynku pracy, w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, budownictwa, sprzedaży detalicznej towarów oraz wyników finansowych przedsiębiorstw i wartości ponoszonych przez nie nakładów inwestycyjnych. W 2008 r. nastąpiło zahamowanie korzystnego trendu. Nadal utrzymywała się jednak dobra sytuacja na rynku pracy, w budownictwie oraz w handlu detalicznym, która uległa wyraźnemu pogorszeniu w 2009 r. Okres kolejnych trzech lat charakteryzował się niewielką poprawą sytuacji w regionie. W 2010 r. zanotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa oraz sprzedaży detalicznej towarów w skali roku. Mimo to, obserwowano nadal rosnące bezrobocie oraz tendencję spadkową w zakresie przeciętnego zatrudnienia i nakładów inwestycyjnych, pogorszeniu uległy również wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową przedsiębiorstw. Pozytywne zmiany nastąpiły w latach 2011–2012, ale nie dotyczyły one bezrobocia rejestrowanego oraz wyników finansowych przedsiębiorstw, które nadal były mniej korzystne niż rok wcześniej. Od 2012 r. ponownemu pogorszeniu uległa sytuacja w budownictwie. W 2013 r. zmniejszyło się także przeciętne zatrudnienie, sprzedaż detaliczna towarów oraz nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach, utrzymywał się natomiast wzrost produkcji sprzedanej w przemyśle, zanotowano również poprawę wyników finansowych przedsiębiorstw w ujęciu rocznym. W ostatnim analizowanym roku zaobserwowano pozytywne tendencje na rynku pracy (w tym spadek stopy bezrobocia nienotowany od 2008 r.), wzrost produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, sprzedaży detalicznej towarów oraz nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach. W odniesieniu do poprzedniego roku poprawie uległy także wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową przedsiębiorstw.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowano systematyczny spadek **liczby mieszkańców** województwa podlaskiego. W latach 2008–2010 notowano w regionie dodatni przyrost naturalny, ale ten krótkotrwały trend uległ wyhamowaniu w 2011 r. Od wielu lat utrzymuje się natomiast ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały.

Na rynku pracy w latach 2006–2008 obserwowano pozytywne tendencje. W 2009 r. nastąpiło zahamowanie korzystnego trendu. Niewielkie polepszenie sytuacji zaobserwowano w latach 2011 i 2012, w 2013 r. ponownie uległa ona pogorszeniu, ale w ostatnim roku odnotowano poprawę wszystkich wskaźników charakteryzujących rynek pracy w województwie.

W latach 2006–2008 notowano wzrost **przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw** w skali roku. W kolejnych dwóch latach nastąpił jego spadek, a w latach 2011 i 2012 – niewielki wzrost.

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie ponownie uległo zmniejszeniu, natomiast już w 2014 r. zaobserwowano niewielkie jego zwiększenie w ujęciu rocznym. Na poprawę sytuacji w ostatnim roku istotny wpływ miał wzrost przeciętnego zatrudnienia w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja.

Do końca 2008 r. obserwowano spadek liczby **zarejestrowanych bezrobotnych** i stopy bezrobocia rejestrowanego w odniesieniu do roku poprzedniego. Od tego czasu następowało pogorszenie sytuacji, przejawiające się wzrostem liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia. Dopiero w ostatnim roku ta negatywna tendencja uległa zmianie. Od lutego 2014 r. zbiorowość osób pozostających bez pracy zmniejszała się w skali roku, a stopa bezrobocia spadała kształtując się w końcu grudnia na poziomie 13,1%.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** realizowanego w latach 2010–2014 wskazują na stopniową poprawę sytuacji na rynku pracy. W 2014 r. w ujęciu rocznym wzrósł średnioroczny wskaźnik zatrudnienia oraz obniżyła się stopa bezrobocia. Pozytywny kierunek zmian zanotowano także w odniesieniu do 2010 r. W tym okresie wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 2,0 p. proc., a stopa bezrobocia spadła o 1,1 p. proc.

Po wysokim wzroście **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** w latach 2006–2008, w kolejnych latach nastąpiło wyraźne spowolnienie jego tempa. W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie zwiększyło się o 4,7% w ujęciu rocznym, a najwyższy jego wzrost odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa, administrowanie i działalność wspierająca oraz przetwórstwo przemysłowe.

W latach 2007–2010 obserwowano systematyczny wzrost przeciętnej liczby **emerytów i rencistów** pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS, natomiast w 2011 r. stwierdzono zahamowanie tej tendencji. Liczba świadczeniobiorców KRUS na przestrzeni ostatnich ośmiu lat stopniowo malała. W analizowanym okresie zwiększała się wysokość przeciętnego świadczenia, przy czym w 2014 r., odmiennie niż w dwóch poprzednich latach, wyższy wzrost zanotowano w przypadku przeciętnej emerytury i renty realizowanej przez ZUS, niż tych samych świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym.

W latach 2005–2013 miał miejsce systematyczny wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** (z wyjątkiem cen odzieży i obuwia). W analizowanym okresie największy wzrost cen w ujęciu rocznym odnotowano w 2011 r. i wyniósł on 4,5%. W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych po raz pierwszy zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego roku. Spadek cen odnotowano w większości grup towarów i usług, a najbardziej staniały towary i usługi w zakresie edukacji.

Ważną rolę w gospodarce województwa odgrywa **rolnictwo**. Szczególne znaczenie ma produkcja zwierzęca (zwłaszcza chów i hodowla bydła) i kształtuje się ona zależnie od uwarunkowań ekonomicznych. W okresie od 2005 r. obserwowano systematyczny wzrost pogłowia bydła w regionie,

z wyjątkiem lat: 2010, 2012 i 2014, kiedy odnotowano jego niewielkie spadki. Jednocześnie liczebność stada trzody chlewnej od 2007 r. (z wyjątkiem lat 2009 i 2014) wykazywała tendencję malejącą.

W strukturze zasiewów w regionie od lat dominują zboża i rośliny pastewne. Niewielki udział stanowią rośliny przemysłowe, wśród których przeważa uprawa rzepaku, ciesząca się coraz większym zainteresowaniem podlaskich rolników. W latach 2007–2009 utrzymywała się tendencja wzrostowa powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, w latach 2010–2013 obserwowano ograniczenie areалу ich uprawy, a w 2014 r. zanotowano ponowne jego zwiększenie. Produkcja zbóż w latach 2005–2014 również ulegała wahaniom; najwyższy jej poziom stwierdzono w 2009 r., a najniższy – w 2006 r.

W omawianym okresie obserwowano systematyczny wzrost skupu mleka w skali roku, z wyjątkiem niewielkich spadków w latach 2006 i 2010. W ostatnich trzech latach zanotowano także wzrost skupu żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso) w ujęciu rocznym. Znacznym zmianom ulegał w tym czasie skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), który w 2014 r. zwiększył się w odniesieniu do roku poprzedniego, po spadku notowanym rok wcześniej.

W analizowanym okresie miały również miejsce różnokierunkowe zmiany cen produktów rolnych. Podobnie kształtowała się sytuacja w tym zakresie w 2014 r. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej (mierzony relacją ceny skupu żywca wieprzowego do ceny żyta w obrocie targowiskowym) do 2007 r. wykazywał tendencję malejącą. W latach 2008–2009 zanotowano wzrost jego wartości, a w latach 2010 i 2011 – ponowny spadek. W ostatnich trzech latach nastąpiła niewielka poprawa opłacalności tuczu świń, ale nadal była ona znacznie niższa niż w 2005 r.

Produkcja sprzedana **przemysłu** w analizowanym okresie wykazywała tendencję wzrostową. Wyjątek stanowił 2008 r., gdy zanotowano jej gwałtowny spadek w ujęciu rocznym. Najwyższy wzrost zaobserwowano natomiast w 2007 r. Zwiększenie produkcji sprzedanej w 2014 r. (o 5,2%) było wynikiem jej wzrostu przede wszystkim w sekcji przetwórstwo przemysłowe. W ostatnim roku zaobserwowano także zwiększenie wydajności pracy w przemyśle, przy jednoczesnym niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia.

Po wzroście produkcji sprzedanej **budownictwa** w skali roku notowanym w latach 2006–2011 (z wyjątkiem 2009 r.), w kolejnych dwóch latach nastąpił spadek, a w 2014 r. ponownie zaobserwowano jej zwiększenie. Zmiany te znajdowały również odzwierciedlenie w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, w przypadku której w 2014 r. odnotowano wzrost o 10,6%. Decydujący wpływ na sytuację zaistniałą w ostatnim roku miało znaczne zwiększenie produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Jednocześnie w 2014 r. zaobserwowano wzrost wydajności pracy, przy spadku przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.

Lata 2005–2014 charakteryzowały się dość dużymi zmianami w zakresie liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**. Po obserwowanym do 2006 r. spadku, w kolejnych dwóch latach nastąpił wy-

rażny wzrost, a w 2009 r. ponownemu zmniejszeniu uległy wszystkie analizowane wielkości charakteryzujące budownictwo mieszkaniowe. Od 2010 r. notowano ich niewielką poprawę, ale ten pozytywny trend został przerwany w 2013 r. W ostatnim roku znowu nieco zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania w ujęciu rocznym. Równocześnie zaobserwowano wzrost liczby lokali mieszkalnych, których budowę rozpoczęto, natomiast niewielki spadek liczby mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia.

Analizowany okres charakteryzował się wzrostem wartości **sprzedaży detalicznej towarów** w skali roku. Wyjątek stanowiły lata 2009 i 2013, kiedy stwierdzono jej spadek. Najwyższy wzrost zaobserwowano w latach 2006 i 2007, a także w roku 2014, gdy wartość sprzedaży detalicznej zwiększyła się o 12,9% w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim.

W latach 2008–2012 notowano pogorszenie **wyników finansowych** badanych przedsiębiorstw niefinansowych w skali roku. Jednorazowe załamanie negatywnego trendu miało miejsce w 2009 r., który okazał się korzystniejszy dla finansów przedsiębiorstw niż rok poprzedni. Od 2013 r. wyniki finansowe wykazywały poprawę w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Zarówno w 2013 r., jak i 2014 r. zwiększył się odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Poprawiły się także inne wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw.

Podobnie jak pozostałe wielkości charakteryzujące gospodarkę regionu, znacznym zmianom podlegała wartość **nakładów inwestycyjnych** ponoszonych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa. Po okresie ich wysokiego wzrostu w skali roku w latach 2006 i 2007, przez kolejne trzy lata notowano spadek. W 2011 i 2012 r. aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw uległa wyraźnej poprawie, a w 2013 r. – pogorszeniu. W 2014 r. ponownie zaobserwowano zwiększenie wartości nakładów inwestycyjnych w stosunku do roku poprzedniego.

BASIC TRENDS

In 2005–2014 in Podlaskie voivodship several periods may be distinguished, wherein the socio-economic situation developed in distinct way. Until 2007, positive tendencies on the labour market, in sold production of industry, construction, retail sale as well as financial results of enterprises, and the value of their incurred investment outlays were observed. In 2008 this favourable trend discontinued. The situation on the labour market, in construction as well as retail sale was still desirable, but it worsened significantly in 2009. During the three years that followed, the situation in the region slightly improved. In 2010 an increase in sold production of industry, construction and retail sale on a year-to-year basis was noted. Nevertheless, still increasing unemployment as well as the downward trend in average paid employment and investment outlays were observed, and also the indicators characterizing the financial situation of enterprises worsened. Positive changes were recorded in 2011–2012, but they did not refer to registered unemployment as well as to financial results of enterprises, which were still less favourable than in the year before. Since 2012 the situation in construction was worse again. In 2013 average paid employment, retail sales and investment outlays in enterprises also decreased, but continued growth in sold production of industry, improvement in financial results of enterprises on a year-to-year basis was also noted. In the last analysed year; positive trends on the labour market (including drop in the unemployment rate not recorded since 2008), increase in sold production of industry and construction, retail sale as well as investment outlays in enterprises were observed. In relation to the previous year indicators characterizing financial situation of enterprises improved.

*Over the last years a systematic decline in Podlaskie voivodship **population number** was observed. In 2008–2010, a positive natural increase was noted, but this short-term trend slowed down in 2011. For many years negative internal and international net migration of population for permanent residence has persisted.*

Positive tendencies on the labour market in 2006–2008 were observed. In 2009, the favourable trend was discontinued. Its slight improvement was noted in 2011 and 2012, in 2013 it worsened, but in the last year was recorded an improvement of all indicators characterizing labour market in voivodship.

*In 2006–2008, the increase in the **average paid employment in the enterprise sector** was noted on a year-to-year basis. In the next two years its decline was recorded, and in 2011 and 2012 – a slight increase. In 2013 average paid employment decreased again, while in 2014 there was a slight upturn on a year-to-year basis. The improvement of the situation in the last year was substantially influenced by the increase of average paid employment in the following sections: manufacturing, transportation and storage, accommodation and catering as well as information and communication.*

Till the end of 2008, the decrease in the number of the **registered unemployed persons** and in the **unemployment rate** was observed in relation to the previous year. Since then, worsening of the situation on the labour market was noted, manifested in the rise in the number of unemployed persons and in the unemployment rate. Only in the last year this negative tendency has changed. Since February 2014 the number of unemployed persons decreased on a year-to-year basis and the unemployment rate dropped to 13,1% in the end of December.

Results of the **Labour Force Survey (LFS)** conducted in 2010–2014 indicate a slight improvement on the labour market. In 2014, on a year-to-year basis, there was an increase in an average yearly employment rate and a decrease in the average unemployment rate. Positive direction of changes was also noted in relation to 2010. In this period, the employment rate increased by 2,0 pp and the unemployment rate decreased by 1,1 pp.

After the significant increase in the **average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector** in 2006–2008, in the following years a noticeable slowdown was observed. In 2014 the average wages and salaries increased by 4,7% on a year-to-year basis and its highest increase was noted in sections: transportation and storage, administrative and support service activities as well as manufacturing.

In 2007–2010, a systematic increase in the average number of **retirees and pensioners** receiving benefits from the Social Insurance Institution (SII) was observed, while in 2011 this trend was halted. The number of persons receiving benefits from the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) over the last eight years has gradually decreased. In the analysed period, the sum of the average benefit increased, wherein 2014, contrary to two previous years, it was higher in the case of average retirement pay and pension received from SII in comparison to the same benefits paid to farmers by ASIF.

In 2005–2012, a systematic increase in **prices of consumer goods and services** (excluding clothing and footwear prices) occurred. In the analysed period the highest one (by 4,5%) on a year-to-year basis was noted in 2011. In 2014, for the first time there was a decrease in prices of consumer goods and services in relation to the previous year. Drop in prices was noted in the majority of groups of goods and services, and goods and services in education cheapened the most.

Agriculture is of crucial importance to the economy of Podlaskie voivodship. Animal output (especially cattle breeding) is particularly significant and is managed according to economic trends. Since 2005 a systematic increase in cattle livestock in the region was observed, except for 2010, 2012 and 2014 when there was a slight drop. At the same time, there has been a decreasing tendency in the number of pigs since 2007 (except for 2009 and 2014).

For many years cereals and feed plants have been prevailing in the structure of sown area in the region. Industrial plants, with a predominant rape crop, which has a growing interest of farmers in Podlasie, constitute only a small part of the cereals and plants. In 2007–2009 there was a growing tendency in the sown area of basic cereals with cereal mixed, in 2010–2013 a reduction in the acreage

of their cultivation was observed and in 2014 an increase was again noted. Cereals crop production in 2005–2014 was also fluctuating; and it reached its highest level in 2009 and the lowest – in 2006.

In the analysed period a systematic increase in milk procurement on a year-to-year basis was observed, apart from slight drops in 2006 and 2010. In the last three years there was also reported a systematic increase in procurement of animals for slaughter (in terms of meat) on a year-to-year basis. The procurement of basic cereals (including mixed cereal, excluding seed) experienced significant variations in this period. In 2014 it increased in relation to the previous year after a fall noted a year earlier.

In the reviewed period multidirectional changes in agricultural products prices occurred. Similar situation was in 2014. The index of profitability of pigs fattening (assessed as a ratio of procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye) until 2007 decreased. In 2008–2009 its growth was observed and in 2010 and 2011 – decrease in the index again. In the last three years, there was a slight increase in the profitability of pigs fattening, but it was still lower than in 2005.

Sold production of **industry** in the analysed period showed the growing tendency. The exception was 2008, when there was a rapid decline on a year-to-year basis. The highest increase was observed in 2007. The growth in the sold production in 2014 (by 5,2%) was a result of its increase mainly in the section manufacturing. Last year, an increase in labour productivity in industry was observed with the simultaneous slight rise in average paid employment.

After growth in sold production in the **construction** on a year-to-year basis noted in 2006–2011 (excluding 2009), in the next two years it decreased and in 2014 increase was observed again. This change was reflected in construction and assembly production sale, where in 2014 a growth of 10,6% was reported. Last year, the situation was substantially influenced by the increase in construction and assembly production in enterprises specialising in construction of civil engineering works. At the same time, in 2014 there was an upturn in labour productivity with a decline in average paid employment in construction.

In 2005–2014, significant changes in number of **dwelling completed** were recorded. After a decline in 2006, in the following two years a significant increase was noted, and in 2009 all the analysed values describing residential construction decreased again. Since 2010 there was their slight improvement, but this positive trend was interrupted in 2013. Last year, the number of dwellings completed slightly increased again in a year-to-year basis. At the same time, increase in the number of dwellings started was observed and a slight drop in the number of the ones for which permits have been issued.

There was a growth of the value of **retail sales** on a year-to-year basis. The years 2009 and 2013 were an exception, when the fall was reported. The highest growth was noted in 2006 and 2007 as well as in 2014, when the value of retail sales increased by 12,9% in relation to the one observed in the previous year.

*In 2008–2012, **financial results** of non-financial enterprises were noted to worsen on a year-to-year basis. The only one downturn of a negative trend took place in 2009, which appeared to be more favourable for finances of enterprises than the previous year. Since 2013 financial results showed an improvement in relation to the previous year. Both in 2013 and 2014 the percentage of companies achieving positive net profit increased. Due to the higher growth of revenues from total activity in relation to the increase of costs of obtaining the revenues, the cost level indicator grew better. Other economic and financial results improved as well.*

*As well as other quantities characterizing the economy of the region, the value of **investment outlays** in enterprises having a seat on the territory of the voivodship experienced significant variations. After a high increase on a year-to-year basis in 2006 and 2007, the fall of investment outlays value in three consecutive years was reported. In 2011 and 2012 the financial activity of enterprises improved significantly, and in 2013 – it declined. In 2014 an increase of investment outlays in comparison to the previous year was observed again.*

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.

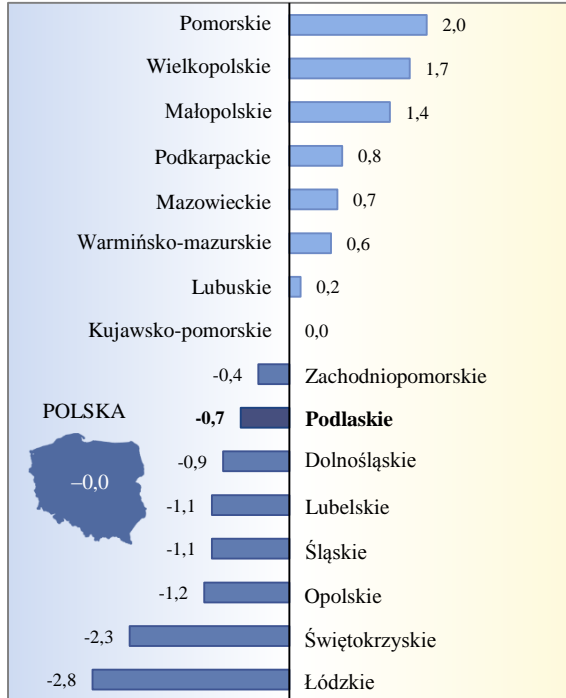
Wyszczególnienie	Polska	Podlaskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	59
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,03	-0,69
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,41	-1,88
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	55,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	51,2	50,8
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,0	9,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3980,24	3337,51
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1922,92	1743,70
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1144,73	1112,23
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	100,0	99,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,22	13,58
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	40,7	87,9
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	80,5	32,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	471749	445881
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	438049	503644
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	3,5
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1071	825
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	22	6
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,8	85,9
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	96,7
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	115,3	112,3
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2013 r. ^d w zł	43168	31426

^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane za 2013 r. ^c Stan w czerwcu. ^d Dane wstępne.

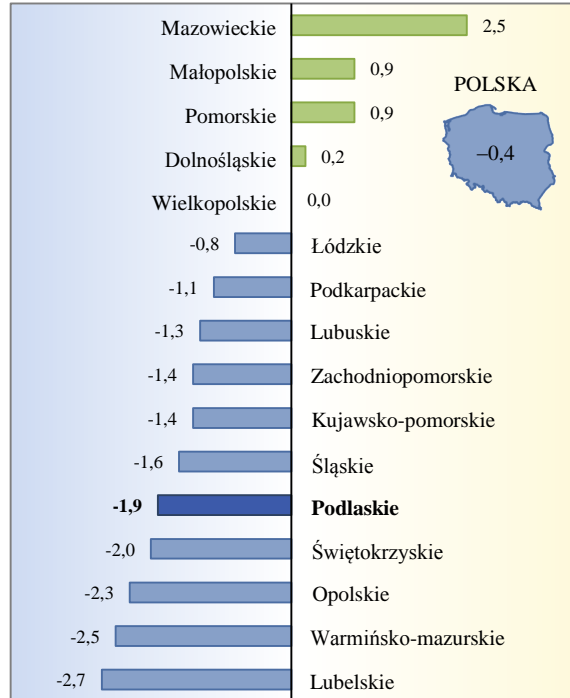

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

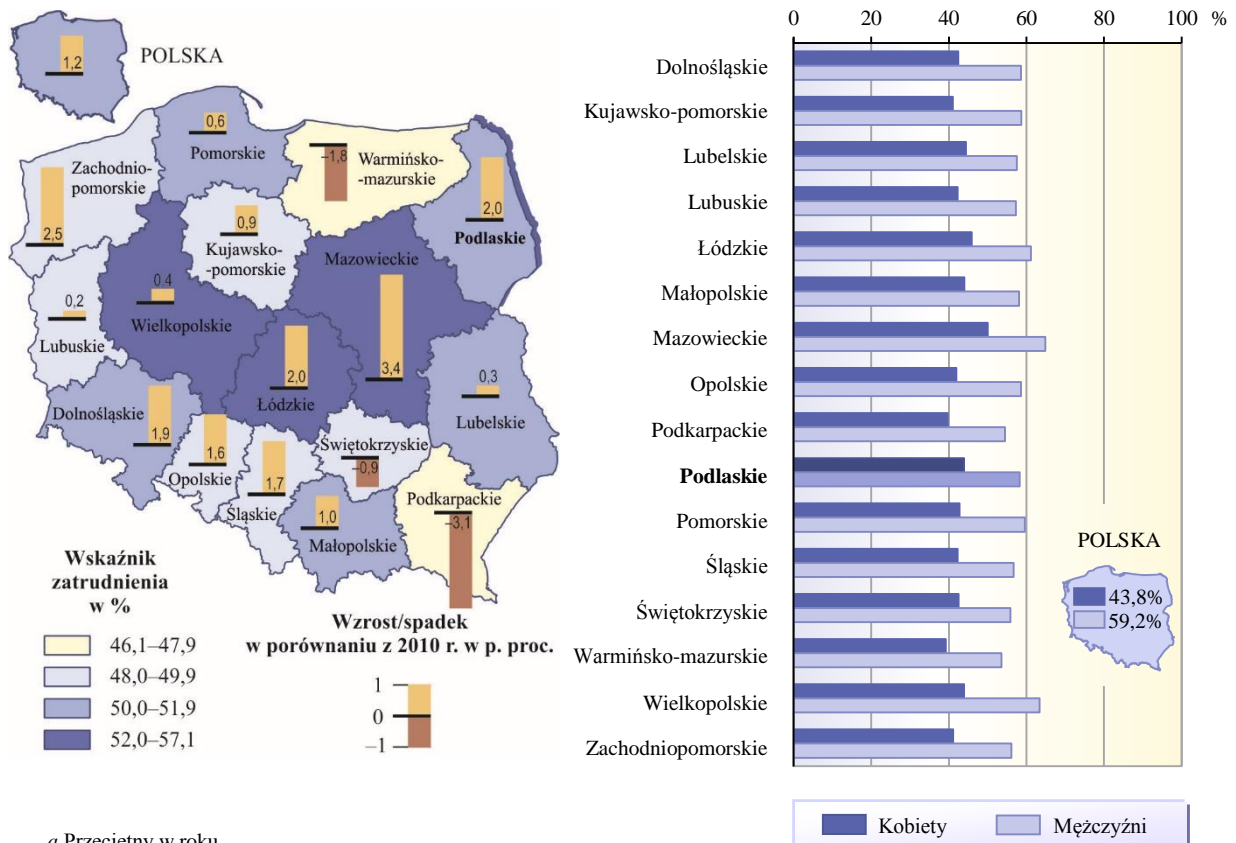
Wyk. 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2014 r.**

Wyk. 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2014 r.**

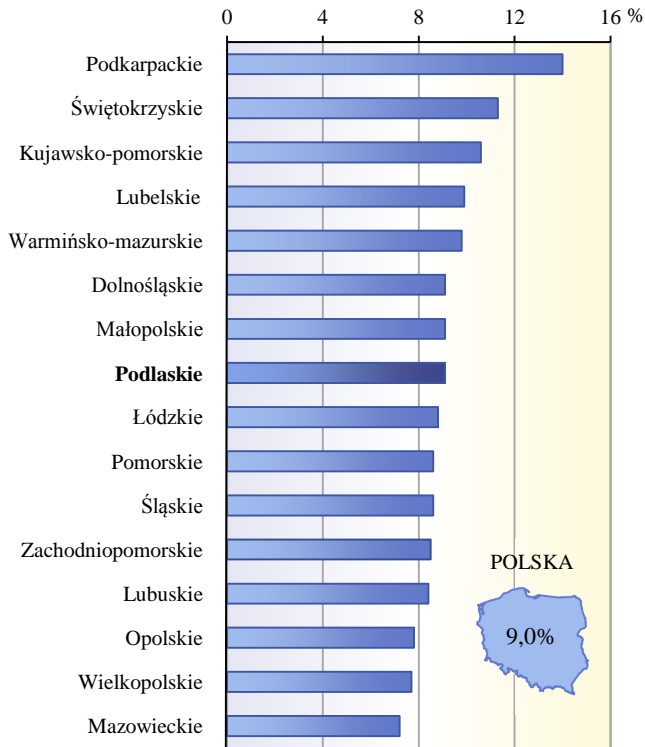

Wyk. 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2014 r.**

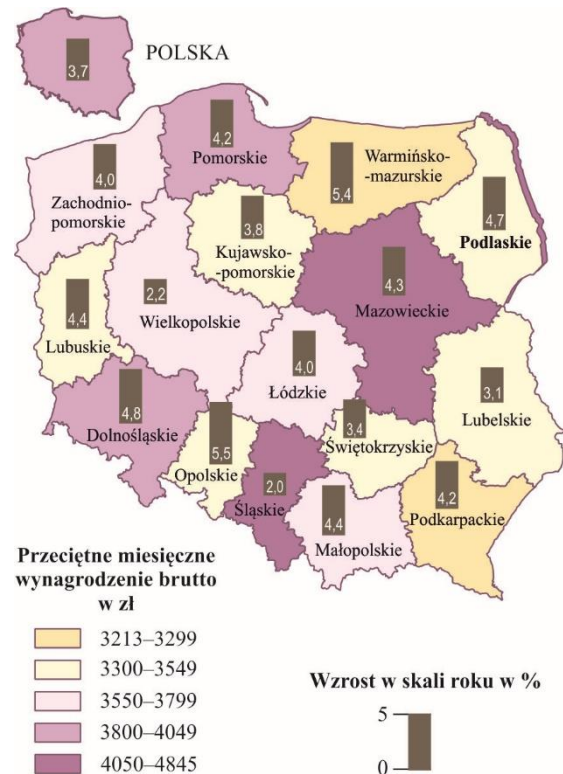
^a Przeciętny w roku.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2014 r.

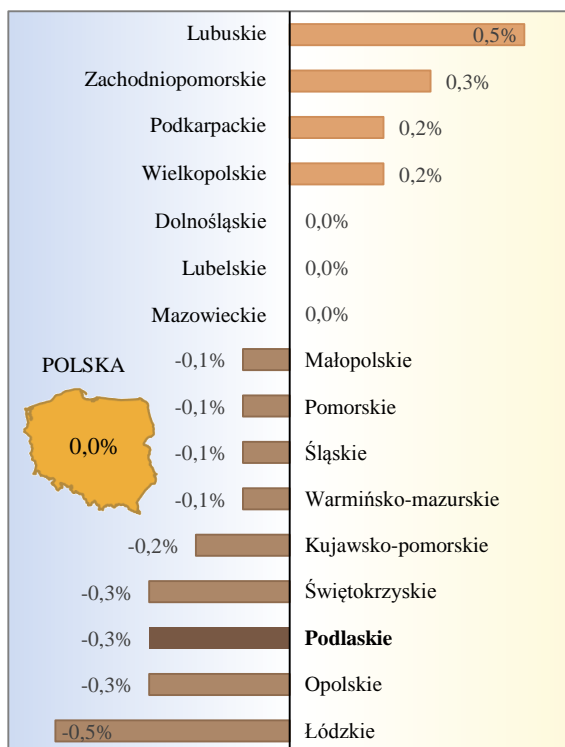

^a Przeciętna w roku.

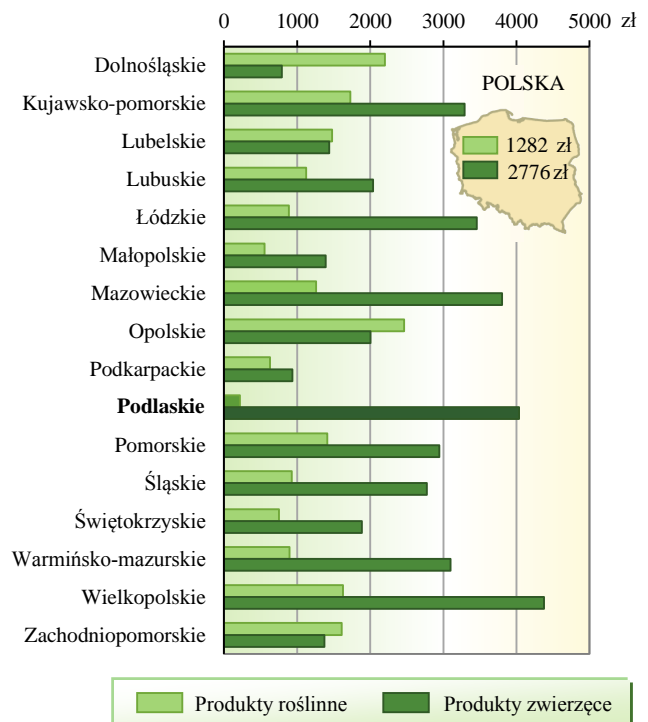
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.

Wyk. 6. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

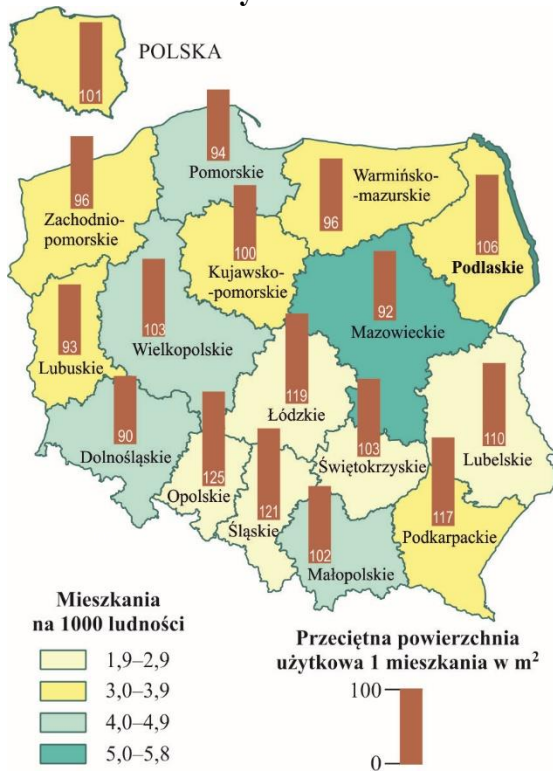

Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych^a w 2014 r.

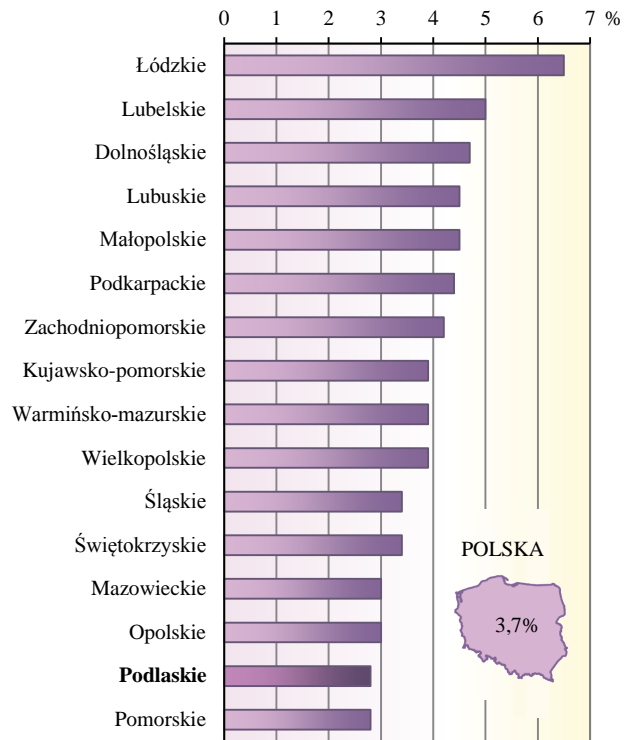

^a Dane wstępne.

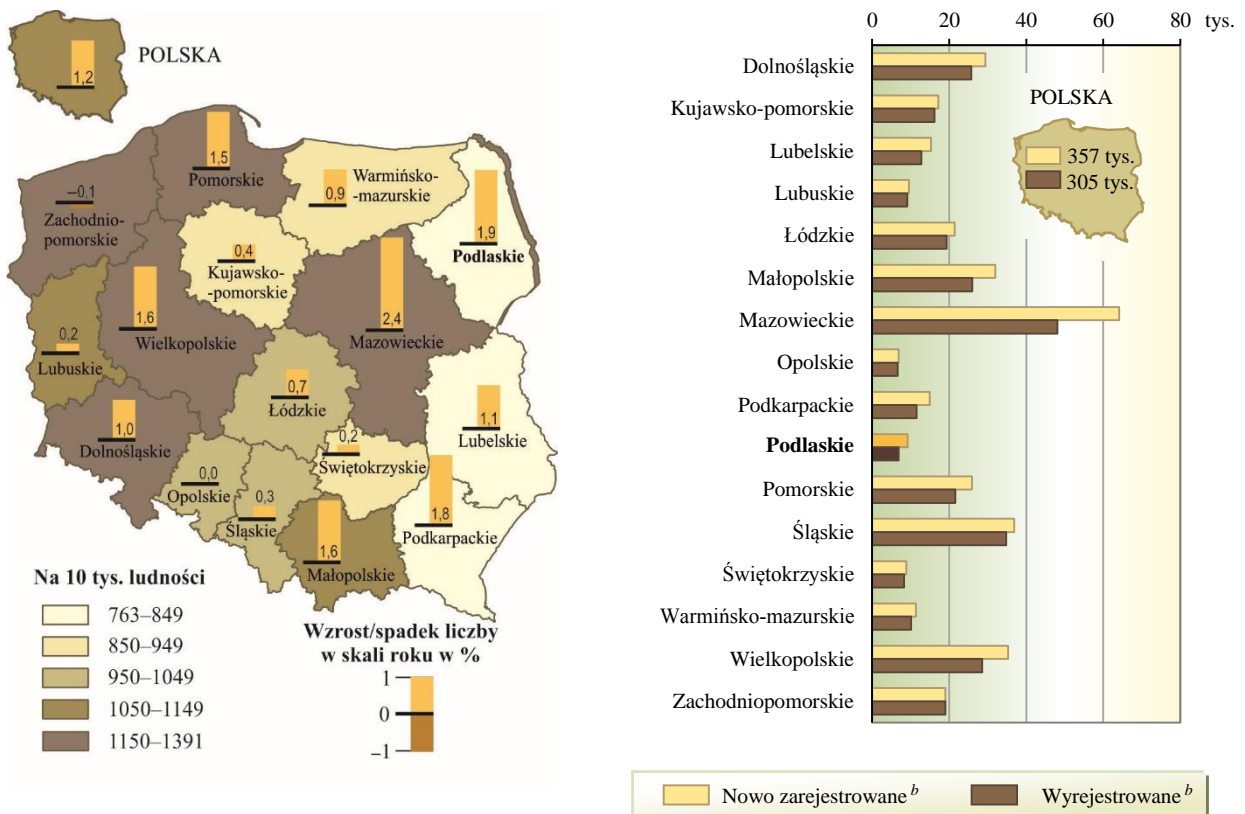
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2014 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2014 r. Stan w dniu 31 XII

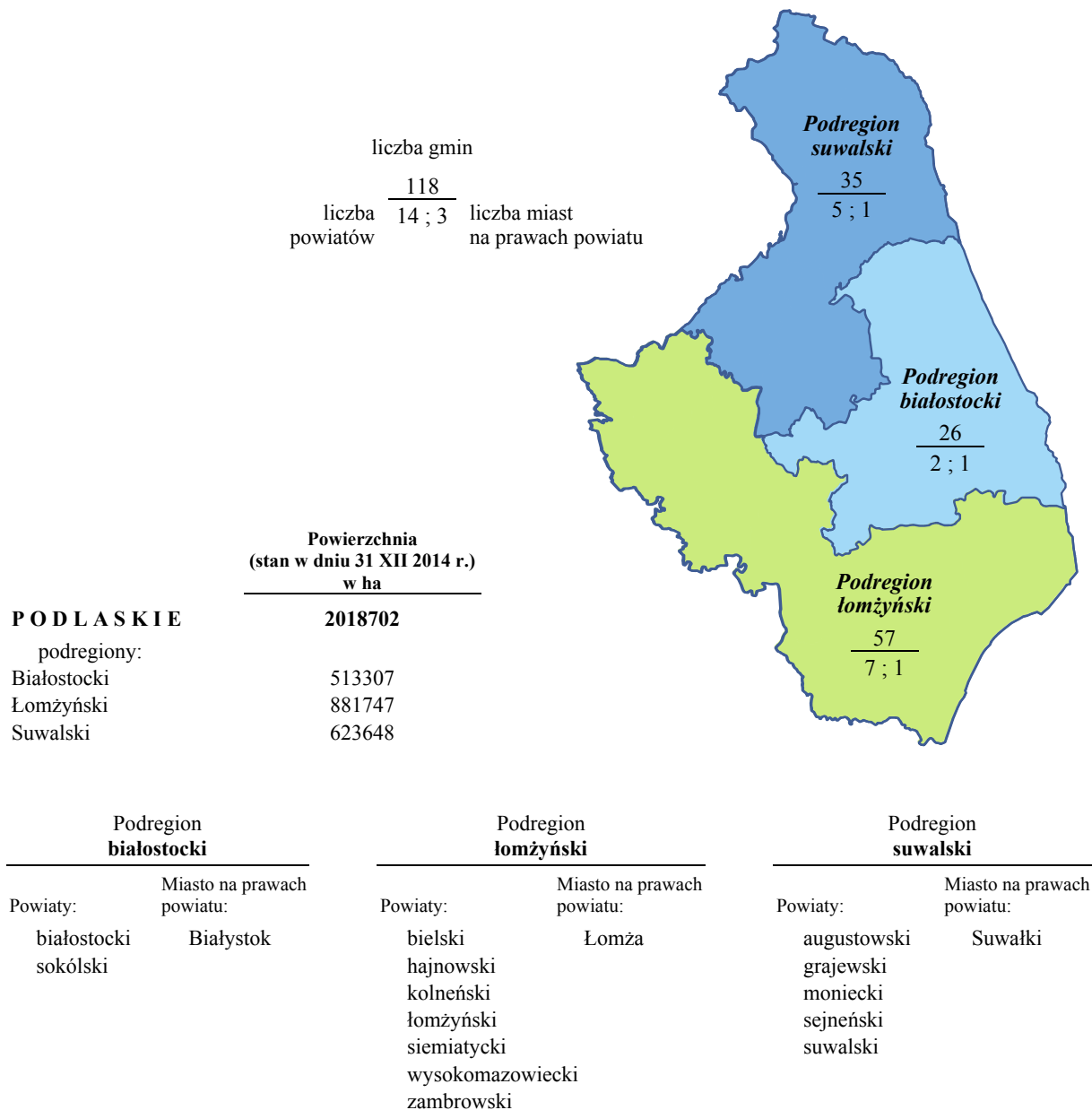

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

Według stanu w dniu 31 XII 2014 r., województwo podlaskie zajmowało powierzchnię 20187 km² (2018702 ha), co stanowiło 6,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 1191,9 tys. ludności, tj. 3,1% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 59 osób (ostatnia lokata w kraju).

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2014 r. w województwie podlaskim utrzymał się spadek liczby ludności w odniesieniu do roku poprzedniego. Jest to skutek notowanego od wielu lat ujemnego ogólnego salda migracji ludności na pobyt stały, a od 2011 r. – również ujemnego przyrostu naturalnego. Saldo migracji zagranicznych (podobnie jak w 2013 r.) przyjęło także wartość ujemną.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2014 r., ludność województwa podlaskiego liczyła 1 191 918 osób, tj. o 3047 osób mniej niż przed rokiem i o 11 530 osób mniej niż w końcu 2010 r. Mieszkańcy województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowią 3,1% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2014 r. wyniosła w województwie 59, zaś w Polsce – 123

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

i kształtowała się na poziomie niezmiennym w odniesieniu do notowanego w trzech poprzednich latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najwyższy notowano w Białymstoku i Łomży (odpowiednio 2897 i 1902 osób na 1 km²), zaś najniższy – w powiatach: sejneńskim (24 osoby na 1 km²) oraz suwalskim i hajnowskim (odpowiednio 27 i 28 osób na 1 km²).

Struktura ludności według płci w województwie podlaskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2014 r. wyniósł 51,2%. W Polsce sytuacja w tym zakresie jest podobna – w końcu 2014 r. kobiety stanowiły 51,6% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie notowanym w latach poprzednich, osiągając w regionie wartość 105, zaś w Polsce – 107.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38516,7	38502,4	38484,0
w tym kobiety	19869,1	19868,0	19860,9
Miasta	23448,5	23291,5	23244,5
Wieś	15068,2	15210,9	15239,4
Stan w dniu 31 XII			
w tysiącach	38529,9	38495,7	38478,6
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19876,7	19866,1	19858,8
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429,1	23257,9	23216,4
w %	60,8	60,4	60,3
Wieś: w tysiącach	15100,7	15237,8	15262,3
w %	39,2	39,6	39,7
WOJ. PODLASKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	1204,3	1196,5	1193,3
w tym kobiety	616,5	612,8	611,5
Miasta	725,1	722,2	721,3
Wieś	479,1	474,2	472,1
Stan w dniu 31 XII			
w tysiącach	1203,4	1195,0	1191,9
na 1 km ²	60	59	59
w tym kobiety:			
w tysiącach	616,1	612,3	610,8
na 100 mężczyzn	105	105	105
Miasta: w tysiącach	724,8	721,8	720,9
w %	60,2	60,4	60,5
Wieś: w tysiącach	478,6	473,1	471,0
w %	39,8	39,6	39,5
M. BIAŁYSTOK			
Stan w dniu 30 VI w tys.	293,9	294,9	295,4
W tym kobiety	155,8	156,3	156,8
Stan w dniu 31 XII			
w tysiącach	294,2	295,3	295,5
na 1 km ²	2880	2891	2897
W tym kobiety:			
w tysiącach	155,9	156,6	156,8
na 100 mężczyzn	113	113	113

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

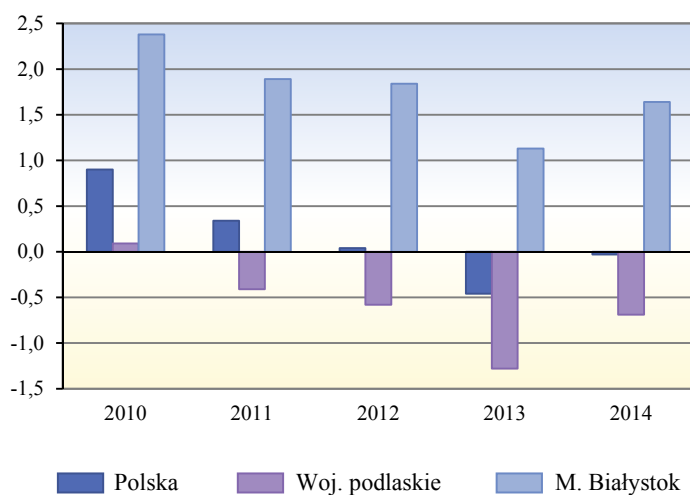
W okresie styczeń–grudzień 2014 r. w województwie zarejestrowano 11029 urodzeń żywych, tj. o 410 więcej niż przed rokiem i o 899 mniej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,24‰ i był wyższy od zanotowanego rok wcześniej (gdy osiągnął wartość

8,88‰), ale niższy niż w 2010 r. (9,90‰). W 2014 r. w województwie podlaskim zmarło 11850 osób, tj. o 302 mniej niż przed rokiem, ale o 36 więcej niż przed czterema laty. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł 9,93‰, podczas gdy w 2013 r. – 10,16‰, a w 2010 r.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

– 9,81‰. Umieralność niemowląt nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z 2013 r., a w stosunku do 2010 r. nie uległa zmianie. W latach 2010 i 2014 współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,53‰, podczas gdy w 2013 r. ukształtował się na poziomie 4,61‰. W 2014 r. współczynnik urodzeń żywych był w dalszym ciągu niższy od zanotowanego średnio w Polsce, zaś współczynnik zgonów, podobnie jak przed rokiem, przekroczył odpowiednią wartość dla kraju.

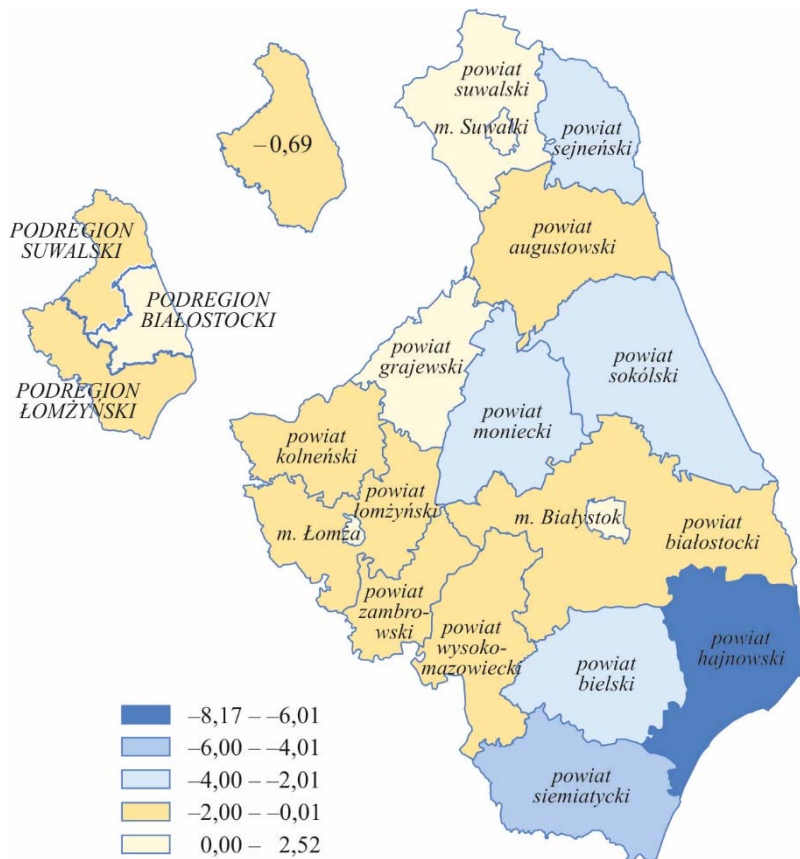
Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

W omawianym roku w województwie podlaskim zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 821. W 2013 r. był on również ujemny i ukształtował się na poziomie minus 1533, natomiast w 2010 r. przyjął wartość dodatnią – 114. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2014 r. osiągnął poziom minus 0,69‰, podczas gdy rok wcześniej wyniósł minus 1,28‰,

a w 2010 r. – 0,09‰. W Polsce przyrost naturalny w dwóch ostatnich latach przyjmował wartość ujemną, a współczynnik przyrostu naturalnego ukształtował się w 2014 r. na poziomie minus 0,03‰.

W 2014 r. w województwie podlaskim przyrost naturalny przyjmował wartości dodatnie w miastach na prawach powiatu oraz powiatach suwalskim i grajewskim, a najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego zanotowano w Łomży (2,52‰). W pozostałych powiatach obserwowano ujemny przyrost naturalny, zaś najniższy współczynnik przyrostu naturalnego stwierdzono w powiecie hajnowskim (minus 8,17‰).

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

W podlaskich urzędach stanu cywilnego w 2014 r. zarejestrowano 6135 nowo zawartych małżeństw, tj. o 470 więcej niż przed rokiem, ale aż o 868 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw w omawianym okresie osiągnął poziom 5,14‰ (wobec 4,73‰ w 2013 r. i 5,82‰ w 2010 r.). W odniesieniu do Polski liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była w regionie w ostatnich trzech latach wyższa, a w 2010 r. nieco niższa.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,69	4,90
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,75
Zgony	9,83	10,06	9,78
w tym niemowląt ^a	4,98	4,56	4,22
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,46	-0,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,52	-0,41
w tym zagranicznych	-0,05	-0,52	-0,41

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

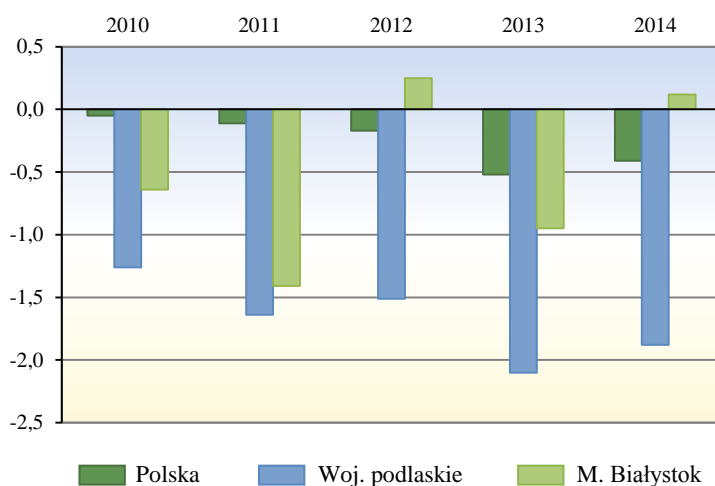
Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
WOJ. PODLASKIE			
Małżeństwa	5,82	4,73	5,14
Urodzenia żywe	9,90	8,88	9,24
Zgony	9,81	10,16	9,93
w tym niemowląt ^a	4,53	4,61	4,53
Przyrost naturalny ^b	0,09	-1,28	-0,69
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,26	-2,10	-1,88
w tym zagranicznych	0,08	-0,38	-0,28
M. BIAŁYSTOK			
Małżeństwa	5,80	4,64	4,90
Urodzenia żywe	10,26	9,44	9,79
Zgony	7,88	8,31	8,16
w tym niemowląt ^a	4,31	3,59	3,46
Przyrost naturalny ^b	2,38	1,13	1,64
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,64	-0,95	0,12
w tym zagranicznych	0,56	-0,57	-0,25

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

W województwie w 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2014 r. – o 2249, w 2013 r. – o 2511, a w 2010 r. – o 1516). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w 2014 r. wyniosło minus 1,88, podczas gdy rok wcześniej ukształtowało się na poziomie minus 2,10, a w 2010 r. – minus 1,26.

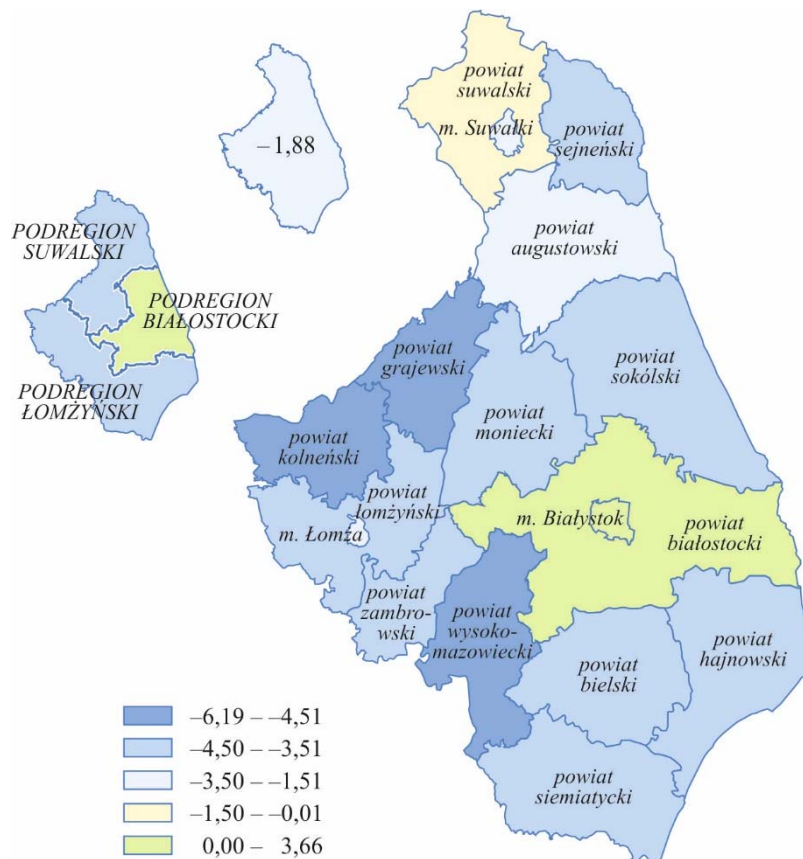
Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

W 2014 r. liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 642 i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 126 osób, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 221 osób. Ograniczeniu uległy powroty Podlasiaków. Liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w 2014 r. ukształtowała się na poziomie 305

i w porównaniu z rokiem poprzednim była niższa o 5 osób, a w stosunku do 2010 r. zmniejszyła się o 216 osób. W Polsce od 2010 r. systematycznie wzrastała liczba osób emigrujących poza granice kraju (w 2010 r. było ich 17360, a w 2013 r. – 32103), zaś w 2014 r. spadła do 28080. W omawianym roku na powrót do kraju zdecydowało się tylko 12330 osób, tj. o 131 osób więcej niż przed rokiem, ale aż o 2916 mniej niż w 2010 r.

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie podlaskim według powiatów w 2014 r. stwierdzono, że przyjęło ono wartość dodatnią tylko w powiecie białostockim i mieście Białystok, gdzie w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło odpowiednio 3,66 i 0,12. Najgorszą sytuację pod tym względem odnotowano natomiast w powiecie grajewskim, w którym saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ukształtowało się na poziomie minus 6,19.

Dane z zakresu ludności w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” – publikacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
  - „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie podlaskim” – publikacja dostępna w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

RYNEK PRACY

▪ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2014 r., po spadku zanotowanym przed rokiem, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ponownie ukształtowało się powyżej poziomu z poprzedniego roku, przy czym począwszy od marca obserwowano systematyczny wzrost zatrudnienia w skali roku.

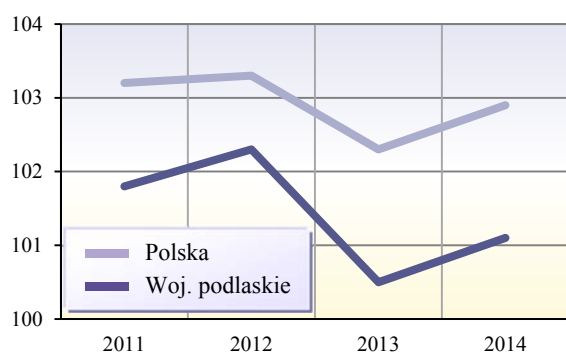
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2014 r. wyniosło 97,9 tys. osób i było o 0,6% wyższe niż rok wcześniej (w 2013 r. zmniejszyło się odpowiednio o 1,8%). W skali kraju odnotowano także wzrost zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego – o 0,6% (wobec spadku w 2013 r. odpowiednio o 1,0%).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

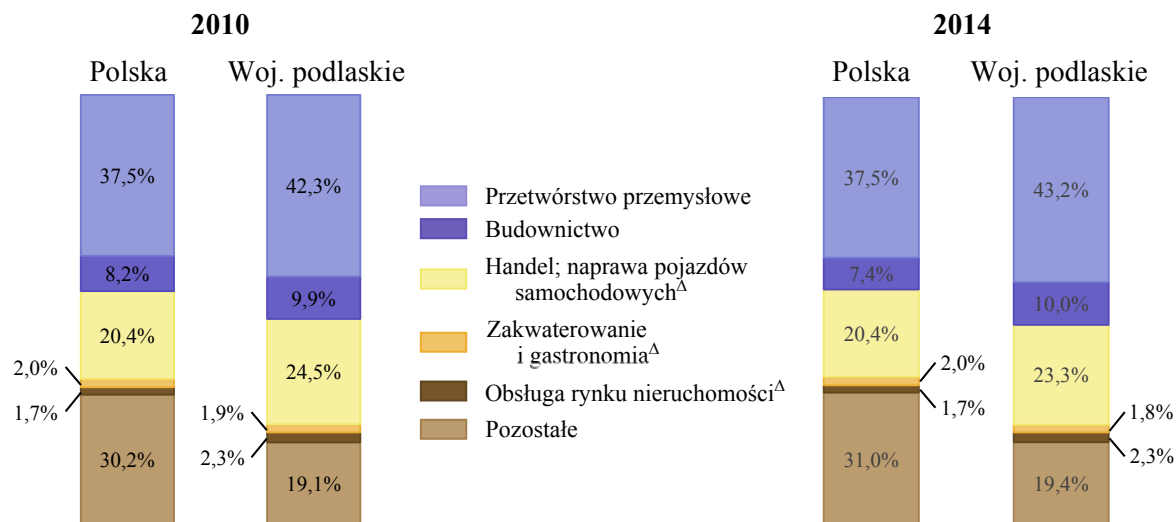
Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w tysiącach			2010 = 100	2013 = 100
Polska	5372,6	5494,5	5529,5	102,9	100,6
Woj. podlaskie	96,9	97,3	97,9	101,1	100,6
M. Białystok	37,3	33,4	33,0	88,2	98,6

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

Analizując przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2014 r. według sekcji, najwyższy jego poziom zanotowano w przetwórstwie przemysłowym – 42,3 tys. osób (43,2% ogółem) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 22,8 tys. osób (23,3%), a najniższy w informacji i komunikacji – 1,2 tys. osób (1,2%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 1,3 tys. osób (1,4%).

W skali roku największy wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce w informacji i komunikacji (o 11,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 10,3%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,1%), natomiast spadek odnotowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 15,9%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,9%), a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,3%).

Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji PKD 2007**

W regionie w 2014 r. w kolejnych kwartalnych okresach narastających obserwowano stopniową poprawę dynamiki przeciętnego zatrudnienia w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego i w rezultacie w całym roku zanotowano wzrost zatrudnienia o 0,6%. Decydujący wpływ na zaistniałą sytuację miały zmiany w poziomie zatrudnienia w dominującej sekcji, tj. w przetwórstwie przemysłowym, a także w transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii oraz informacji i komunikacji.

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim**

Wyszczególnienie	2013				2014				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,1	98,4	98,1	98,2	99,4	100,2	100,5	100,6	97,9
w tym:									
Przemysł	99,7	98,7	98,4	98,6	99,4	100,6	100,9	100,8	46,6
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	99,7	98,8	98,5	98,7	99,9	101,3	101,7	101,6	42,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	99,7	99,3	98,8	98,4	84,5	84,4	84,2	84,1	1,3
Budownictwo	94,6	94,2	93,9	94,2	98,5	99,3	99,3	99,4	9,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	97,0	96,4	96,0	96,4	98,0	98,2	98,8	98,7	22,8
Transport i gospodarka magazynowa	101,5	100,9	102,1	102,9	106,1	108,8	108,0	110,3	5,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	105,5	105,4	99,9	98,3	104,6	104,3	104,1	109,1	1,8
Informacja i komunikacja	96,2	98,0	99,5	101,0	108,9	110,1	111,4	111,6	1,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98,8	98,8	101,7	99,5	100,8	101,4	102,2	102,9	2,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	113,6	113,4	110,0	108,4	90,1	88,4	88,5	88,1	2,7

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W 2014 r., po raz pierwszy od końca 2008 r., zanotowano zarówno spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w ujęciu rocznym, jak i zmniejszenie stopy bezrobocia. Pozytywną zmianą w porównaniu z sytuacją obserwowaną rok wcześniej było również zwiększenie liczby ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy.

W końcu grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wyniosła 60,4 tys. osób i po raz pierwszy od kilku lat była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 10,5 tys. osób, tj. o 14,8%) oraz niższa niż w końcu 2010 r. (o 3,4 tys. osób, tj. o 5,3%). Analogiczne zmiany zaobserwowano w skali kraju – w końcu 2014 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15,4% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej i o 6,6% w stosunku do stanu w końcu 2010 r.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2157,9	1825,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2709,4	2452,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2688,2	2786,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	70	46
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	11,5
WOJ. PODLASKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	63,8	70,9	60,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	88,4	79,7	71,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	85,8	77,5	82,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	298	126	95
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,8	15,1	13,1

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
M. BIAŁYSTOK			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	15,2	17,2	14,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	20,9	19,0	16,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	19,7	18,3	19,1
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	1694	145	57
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,3	13,7	11,9

^a W ciągu roku.

W województwie podlaskim w końcu 2014 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, odnotowano spadek liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach, przy czym największy stwierdzono w powiecie suwalskim (o 34,9%), a najmniejszy – w siemiatyckim (o 5,5%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

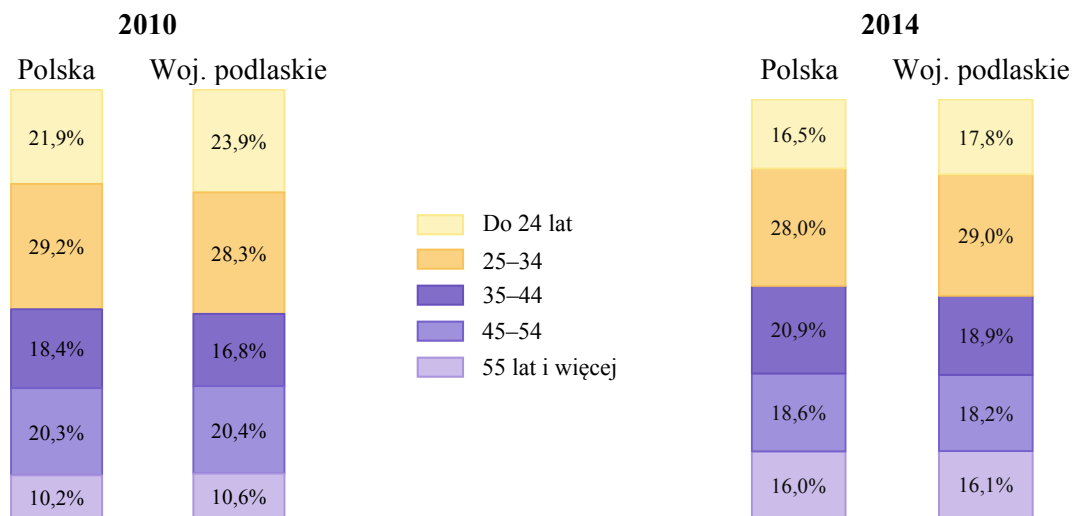
W omawianym okresie 90,2% ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku (w końcu 2013 r. – 89,7%), 78,0% stanowiły osoby wcześniej pracujące (rok wcześniej – 77,0%), a 35,4% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 35,0%).

W końcu grudnia 2014 r. w województwie podlaskim wśród bezrobotnych, odmiennie niż w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 54,5% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 14,7% niższa niż rok wcześniej. Liczebność populacji bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w skali roku o 14,9%, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w ciągu roku o 0,1 p. proc., tj. do poziomu 45,5%.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2014 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (17,5 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 0,1 p. proc. i wyniósł 29,0%. W skali roku najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej (o 1,4 p. proc., tj. do 16,1%), natomiast w największym stopniu zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku do 24 lat (o 2,2 p. proc., tj. do 17,8%).

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

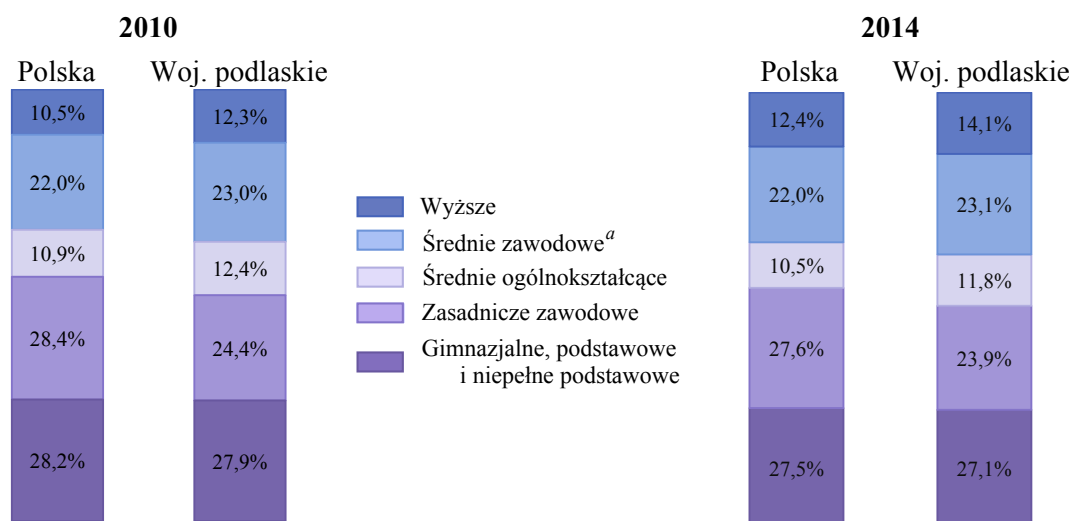
Stan w dniu 31 XII

Wśród bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy dominują osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W końcu 2014 r. dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 27,1% i 23,9% ogółu bezrobotnych). W porównaniu ze stanem w końcu 2013 r. udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym wzrósł o 0,5 p. proc., zaś odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zmniejszył się o 0,2 p. proc. Nadal duże problemy na rynku pracy odczuwają osoby z wykształceniem wyższym. Mimo, że na przestrzeni roku ich liczba zmniejszyła się o 13,5%, to ich odsetek w skali roku wzrósł o 0,2 p. proc. osiągając poziom 14,1%.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

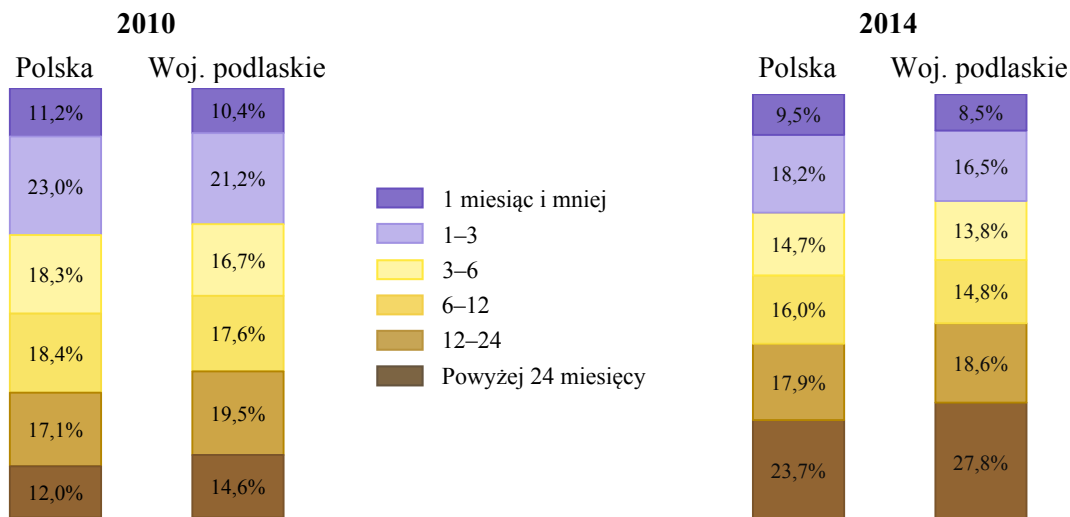
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy była niższa niż rok wcześniej. Największy spadek (o 30,0%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy – ich udział zmniejszył się w skali roku o 3,2 p. proc., tj. do 14,8%.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące. W odniesieniu do roku poprzedniego zaobserwowano jednak korzystne zmiany w wymienionej zbiorowości, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 1,0 p. proc., tj. do poziomu 22,0%. Pogorszeniu uległa natomiast sytuacja osób ze stażem pracy do 1 roku, których odsetek w omawianej populacji wzrósł w ciągu roku o 1,0 p. proc. do poziomu 17,6%.

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2014 r. bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹ stanowili 89,4% ogółu bezrobotnych. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzyły osoby długotrwale bezrobotne, a ich udział w ogólnej liczbie pozostających bez pracy, w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. zwiększył się o 3,9 p. proc. do poziomu 61,9%. Zanotowano także wzrost odsetka osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,1 p. proc. do 26,0%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,4 p. proc. do 6,3%). Liczba bezrobotnych w przypadku wymienionych trzech kategorii była mniejsza niż rok wcześniej, a największy spadek dotyczył osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 10,9%).

¹ Z dniem 27 maja 2014 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami) – zmianie uległ katalog osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Aktualnie do tej grupy zaliczani są: bezrobotni do 30 roku życia, bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, bezrobotni niepełnosprawni. W związku z tym, ogólna liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest mniejsza niż przed nowelizacją ustawy. Dane za 2014 r. nie są w pełni porównywalne z publikowanymi w poprzednich edycjach Raportu. Wyjątek stanowią dane dotyczące prezentowanych w Raporcie trzech kategorii bezrobotnych, którzy utrzymali dotychczasowy status osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

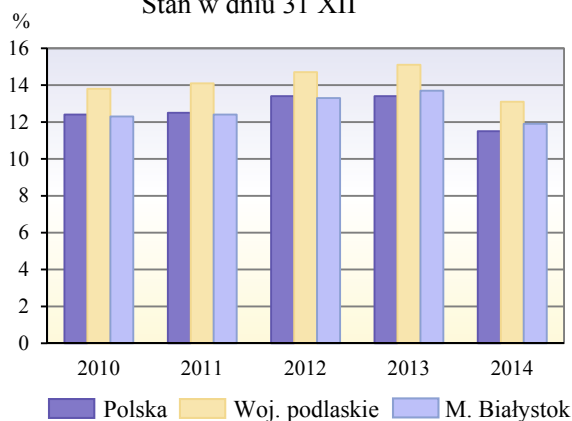

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie podlaskim**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	73,9	68,0	68,1	70,9	71,0	62,9	60,3	60,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	107,0	105,8	105,2	103,2	96,1	92,4	88,6	85,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	22,2	15,9	20,7	21,0	18,7	14,2	18,9	20,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	113,0	106,3	104,9	96,0	84,1	89,2	91,3	95,7
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	17,0	21,8	20,6	18,2	18,5	22,3	21,4	20,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	103,0*	110,4	106,9	101,7	109,2	102,4	103,9	110,2
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ) w tys. osób	5,2	-5,9	0,0*	2,8	0,1	-8,2	-2,5	0,0
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	15,7	14,6	14,6	15,1	15,0	13,5	13,1	13,1

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju jak i województwa, w kolejnych miesiącach omawianego roku była niższa niż rok wcześniej, z wyjątkiem stycznia, gdy w województwie utrzymała się na niezmiennym poziomie. W końcu grudnia 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 11,5% i była mniejsza o 1,9 p. proc. niż rok wcześniej oraz o 0,9 p. proc. niż w końcu 2010 r. W województwie w końcu 2014 r. ukształtowała się ona na poziomie 13,1%, tj. o 2,0 p. proc. niższym niż rok wcześniej i o 0,7 p. proc. niższym niż w końcu 2010 r.

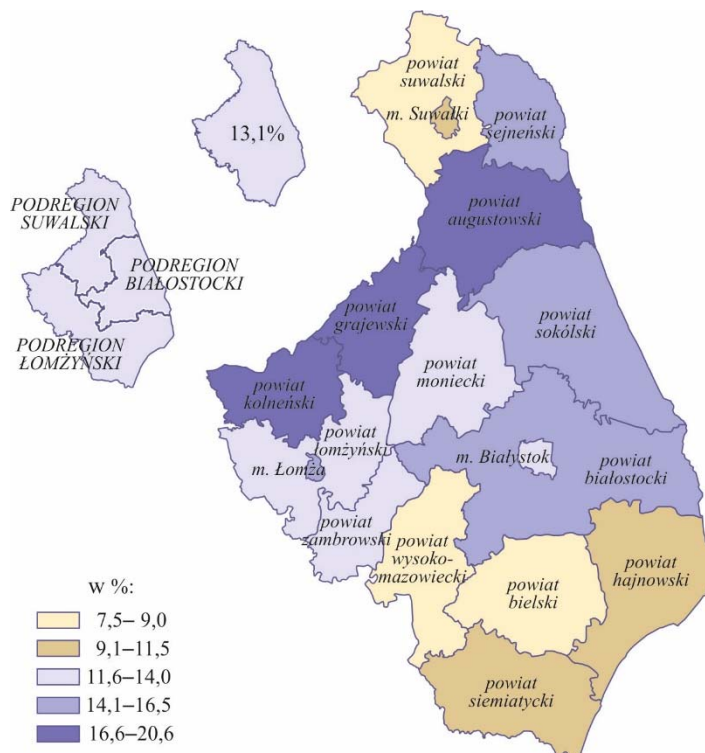
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Spadek stopy bezrobocia w skali roku zaobserwowano we wszystkich powiatach w regionie i wyniósł on od 0,2 p. proc. w powiecie sejneńskim do 0,6 p. proc. w powiecie siemiatyckim. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy jej najniższą i najwyższą wartością w powiatach wyniosła 13,1 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się 0,2 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w powiatach: grajewskim (20,6%), kolneńskim (18,2%) i augustowskim (17,4%), zaś

najniższą – w powiatach: suwalskim (7,5%), wysokomazowieckim (7,8%) oraz bielskim (8,6%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

Stan w dniu 31 XII

W 2014 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 71,8 tys. osób i była mniejsza o 7,9 tys. tj. o 10,0% niż przed rokiem i o 16,6 tys. tj. o 18,8% niż w 2010 r. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2013 r. o 1,2 p. proc. i wyniósł 80,0%. W skali roku wzrósł udział osób zamieszkałych na wsi (o 0,9 p. proc., tj. do 33,1%) oraz osób dotychczas pracujących (o 0,3 p. proc., tj. do 76,0%). Obniżył się zaś odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,7 p. proc., tj. do 3,5%), bezrobotnych absolwentów (o 0,6 p. proc., tj. do 12,9%), a także osób dotychczas niepracujących (o 0,3 p. proc., tj. do 24,0%).

Z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2014 r. wykreślono 82,3 tys. osób, tj. o 6,1% więcej niż przed rokiem, ale o 4,1% mniej niż w 2010 r. Główną przyczyną wyrejestrowania nadal było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 36,8 tys. osób (wobec 36,1 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym (o 1,8 p. proc., tj. do 44,7%). W strukturze wykreślonych z ewidencji odnotowano również spadek odsetka osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 0,6 p. proc., tj. do 23,5%) oraz osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 0,1 p. proc., tj. do 1,2%). Wzrósł natomiast udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (o 0,7 p. proc., tj. do 12,2%) oraz tych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,7 p. proc., tj. do 8,4%).

W 2014 r., w przeciwieństwie do lat poprzednich, bilans bezrobotnych w województwie podlaskim kształtował się korzystnie. W ciągu roku zarejestrowano o 10,5 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Warto zaznaczyć, że relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się w regionie na poziomie 87,2%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,0%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie podlaskim w ciągu całego 2014 r. miały do dyspozycji 27,8 tys. ofert pracy, tj. o 20,5% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia omawianego roku na 1 ofertę pracy przypadało 95 bezrobotnych (wobec 126 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż średnio w kraju, gdzie na 1 ofertę pracy przypadało 46 osób bezrobotnych. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiatach hajnowskim (31 osób na 1 ofertę) oraz suwalskim (34 osoby), natomiast w powiecie kolneńskim odnotowano brak wolnych miejsc pracy. W Białymstoku na 1 ofertę przypadało 57 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2014 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- wzrósł wskaźnik zatrudnienia,
- obniżyła się stopa bezrobocia,
- wydłużył się przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych,
- zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo przypadająca na 1000 osób pracujących.

W IV kwartale 2014 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 511 tys. osób, a biernych zawodowo – 405 tys. Wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 474 tys. osób pracujących i 37 tys. bezrobotnych.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

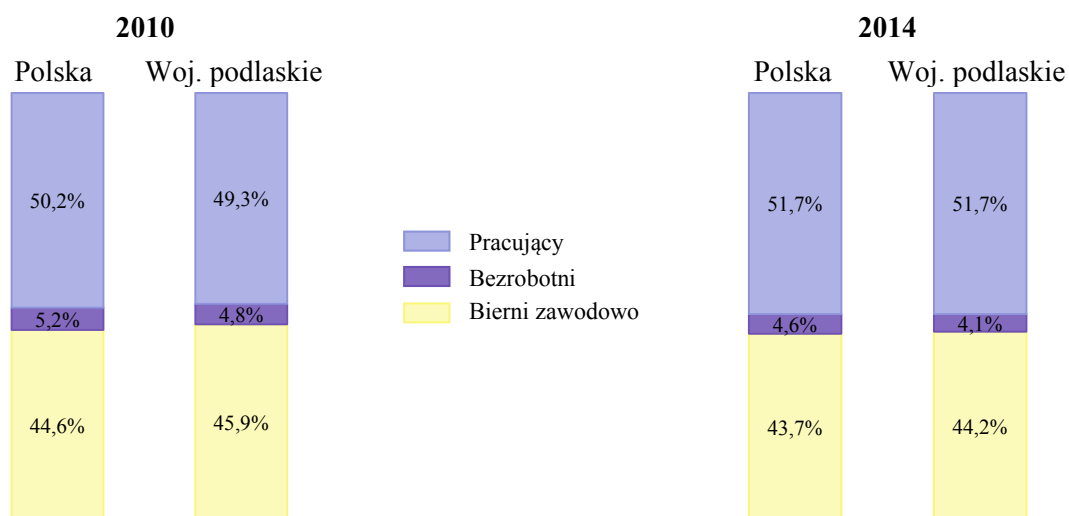
Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17414	17427
pracujący	15557	15713	16018
bezrobotni	1597	1700	1410
Bierni zawodowo w tys.	13826	13621	13543
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	55,4	56,1	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,6	51,7
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,8	8,1
WOJ. PODLASKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	527	526	511
pracujący	480	477	474
bezrobotni	48	49	37
Bierni zawodowo w tys.	447	413	405
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	54,1	56,0	55,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	49,3	50,8	51,7
Stopa bezrobocia w %	9,1	9,3	7,2

Struktura ludności w województwie według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i w analogicznym okresie 2010 r. W odniesieniu do ostatniego kwartału 2013 r. zwiększył się (o 0,9 p. proc.) udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast odsetek osób bezrobotnych obniżył się (o 1,1 p. proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r., podobnie jak w ujęciu rocznym, odnotowano wzrost udziału pracujących (o 2,4 p. proc.) oraz spadek odsetka osób bezrobotnych (o 0,7 p. proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

Liczba aktywnych zawodowo w regionie w IV kwartale 2014 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, zmniejszyła się o 2,9%, a w stosunku do zanotowanej w IV kwartale

2010 r. – o 3,0%. W omawianym okresie 45,8% ogółu osób aktywnych zawodowo stanowiły kobiety, a ich liczba była mniejsza odpowiednio o 4,1% i 1,3% niż w analogicznych kwartałach lat 2013 i 2010.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W ostatnim kwartale 2014 r. w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,8% (w kraju – 56,3%). Na przestrzeni roku jego wartość obniżyła się o 0,2 p. proc. (w kraju zwiększyła się o 0,2 p. proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. aktywność zawodowa ludności w naszym regionie wzrosła, a opisujący ją wskaźnik zwiększył się o 1,7 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,9 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie podlaskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (63,5% wobec 48,8%).

*Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:*

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2014 r. liczyła 474 tys. i była nieco mniejsza w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. W skali roku zmniejszyła się (o 2,7%) liczba pracujących kobiet, podczas gdy liczba pracujących mężczyzn nieznacznie wzrosła. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. zbiorowość pracujących zmniejszyła się (o 1,3%), przy czym liczba pracujących kobiet utrzymała się na zbliżonym poziomie, natomiast liczebność populacji pracujących mężczyzn obniżyła się (o 3,0%). W analizowanym okresie wśród osób pracujących mniejszy udział (45,8%) miały kobiety.

Wyk. 23. Struktura pracujących według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale

W strukturze pracujących według wieku w IV kwartale 2014 r. najmniej liczne były skrajne grupy wiekowe, tj. osoby w wieku 15–24 lata oraz powyżej 54 roku życia, których udział wynosił odpowiednio 6,8% oraz 16,7%. Udział pracujących z pozostałych trzech przedziałów wiekowych kształtował się na poziomie od 24,9% w przypadku osób w wieku 25–34 lata do 26,2% dla osób w wieku 35–44 lata.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. zarówno w województwie podlaskim, jak i w kraju ukształtował się na poziomie 51,7%. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego jego wartość w regionie wzrosła o 0,9 p. proc. (w skali kraju zwiększyła się o 1,1 p. proc.). Wzrost ten dotyczył tylko mężczyzn (o 2,0 p. proc.), natomiast w przypadku kobiet wskaźnik zatrudnienia uległ zmniejszeniu (o 0,2 p. proc.). W odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. odnotowano wzrost omawianego wskaźnika o 2,4 p. proc. (w kraju wzrost wyniósł 1,5 p. proc.). Wśród mężczyzn zwiększył się on o 2,8 p. proc., a w przypadku kobiet – o 2,4 p. proc.

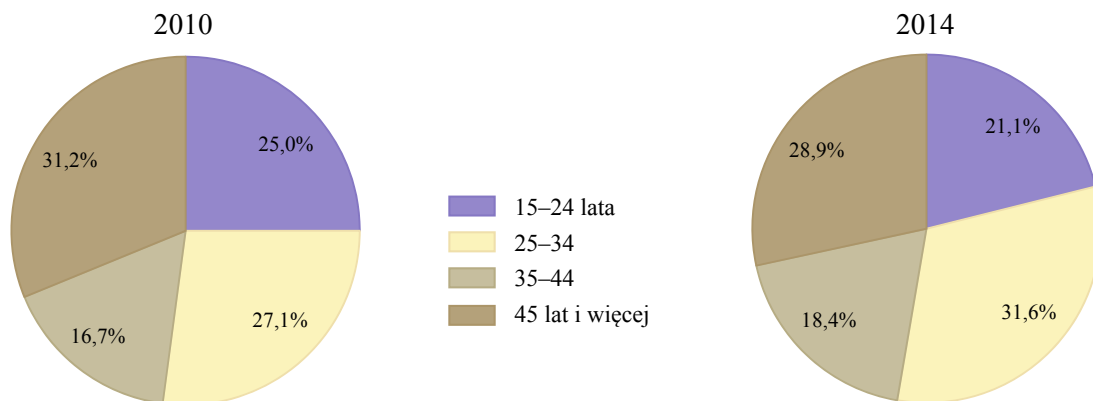
Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W IV kwartale 2014 r. liczba bezrobotnych w województwie podlaskim wyniosła 37 tys. osób i zmniejszyła się w stosunku zanotowanej w ostatnich kwartałach lat 2013 i 2010 (odpowiednio o 24,5% oraz 22,9%). Ten kierunek zmian w analizowanych okresach dotyczył zarówno kobiet, jak i mężczyzn. W IV kwartale 2014 r. wśród osób bezrobotnych przeważali mężczyźni, którzy stanowili 54,1% omawianej populacji.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

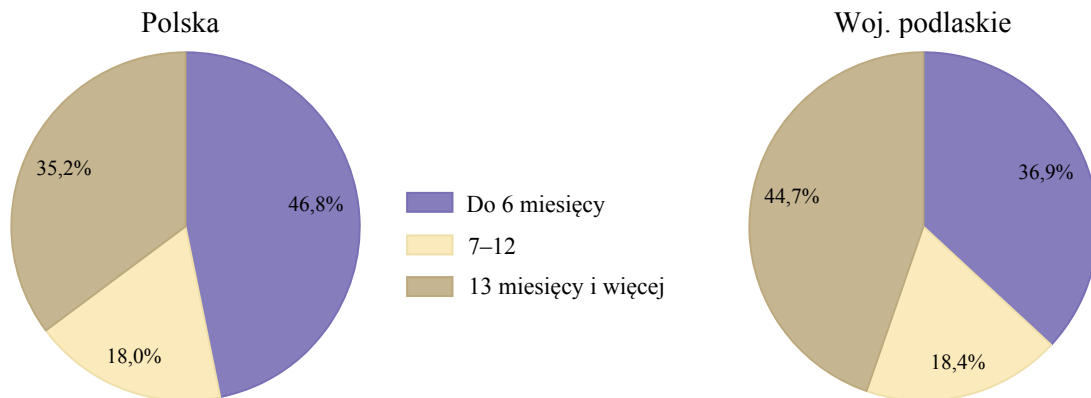
W analizowanym okresie wśród bezrobotnych najliczniejszą zbiorowość tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25–34 lata (31,6% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby w wieku 35–44 lata (18,4%).

Wyk. 24. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale

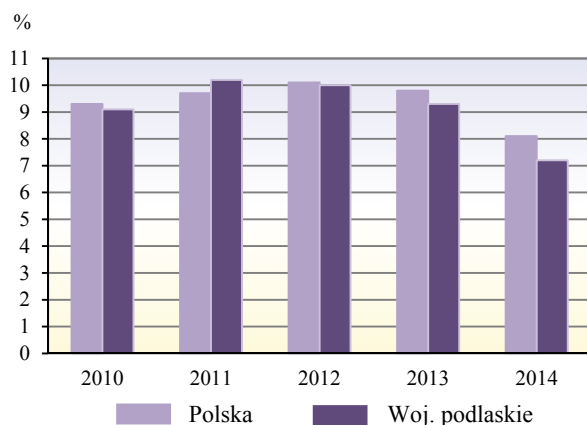
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2014 r. w województwie podlaskim wyniósł 14,5 miesiąca (w kraju – 12,0 miesięcy). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 1,6 miesiąca (w Polsce skrócił się o 0,2 miesiąca), a w odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. wydłużył się o 2,7 miesiąca (w kraju – o 1,8 miesiąca).

Wyk. 25. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.**

W analizowanym okresie w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) ukształtowała się na poziomie 17 tys. i stanowiła 44,7% ogółu bezrobotnych (wobec 40,8% rok wcześniej i 35,4% w IV kwartale 2010 r.). W kraju w IV kwartale 2014 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,2% i w skali roku zmniejszył się o 3,4 p. proc., a w porównaniu z zanotowanym w analogicznym okresie 2010 r. jego wartość wzrosła o 5,8 p. proc.

Wyk. 26. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

(odpowiednio o 1,9 p. proc. i 1,2 p. proc.). W IV kwartale 2014 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 7,2%, a wśród kobiet – 7,3%.

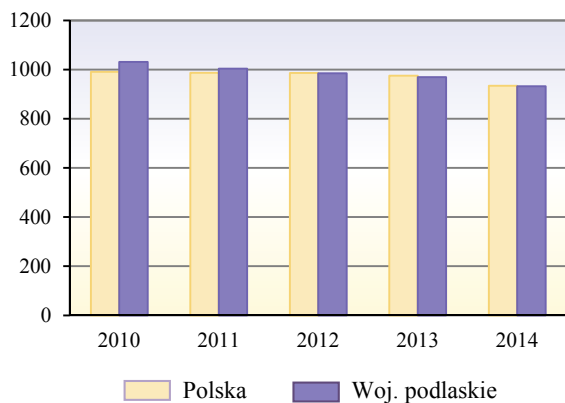
Stopa bezrobocia w IV kwartale 2014 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 7,2% i była o 0,9 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W ciągu roku w regionie obniżyła się ona o 2,1 p. proc., natomiast w kraju – o 1,7 p. proc. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. odnotowano jej spadek zarówno w regionie,

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

W IV kwartale 2014 r. zbiorowość biernych zawodowo w województwie liczyła 405 tys. osób i stanowiła 44,2% ogółu mieszkańców w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 43,7%). Liczba osób nieak-

tywnych zawodowo w regionie zmniejszyła się zarówno na przestrzeni roku, jak i w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. odpowiednio o 1,9% i 9,4%. W skali kraju zaobserwowano podobny kierunek zmian, a liczebność omawianej populacji obniżyła się w analizowanych okresach odpowiednio o 0,6% oraz 2,0%.

Wyk. 27. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kwartale 2014 r. w regionie na 1000 pracujących przypadały 932 osoby bezrobotne i bierne zawodowo (w kraju – 934 osoby). Zarówno w analogicznym okresie poprzedniego roku, jak i w ostatnim kwartale 2010 r. sytuacja była mniej korzystna; wówczas na 1000 pracujących przypadało odpowiednio 969 i 1031 osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Dane z zakresu rynku pracy w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
  - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim”,
  - „Popyt na pracę w województwie podlaskim”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

WYNAGRODZENIA

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim, a jego systematyczny wzrost notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających omawianego roku. W porównaniu z 2013 r. zwiększył się również czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

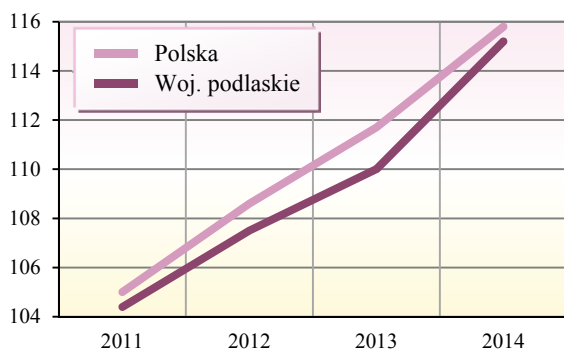
Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w złotych			2010 = 100	2013 = 100
Polska	3434,62	3837,20	3980,24	115,8	103,7
Woj. podlaskie	2896,16	3186,58	3337,51	115,2	104,7
M. Białystok	3014,50	3171,32	3298,21	109,4	104,0

W 2014 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3337,51 zł i było o 4,7% wyższe niż w roku poprzednim (w 2013 r. wzrosło odpowiednio o 2,3%). W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3980,24 zł i zwiększyło się o 3,7% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście w 2013 r. odpowiednio o 2,9%).

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wyk. 28. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

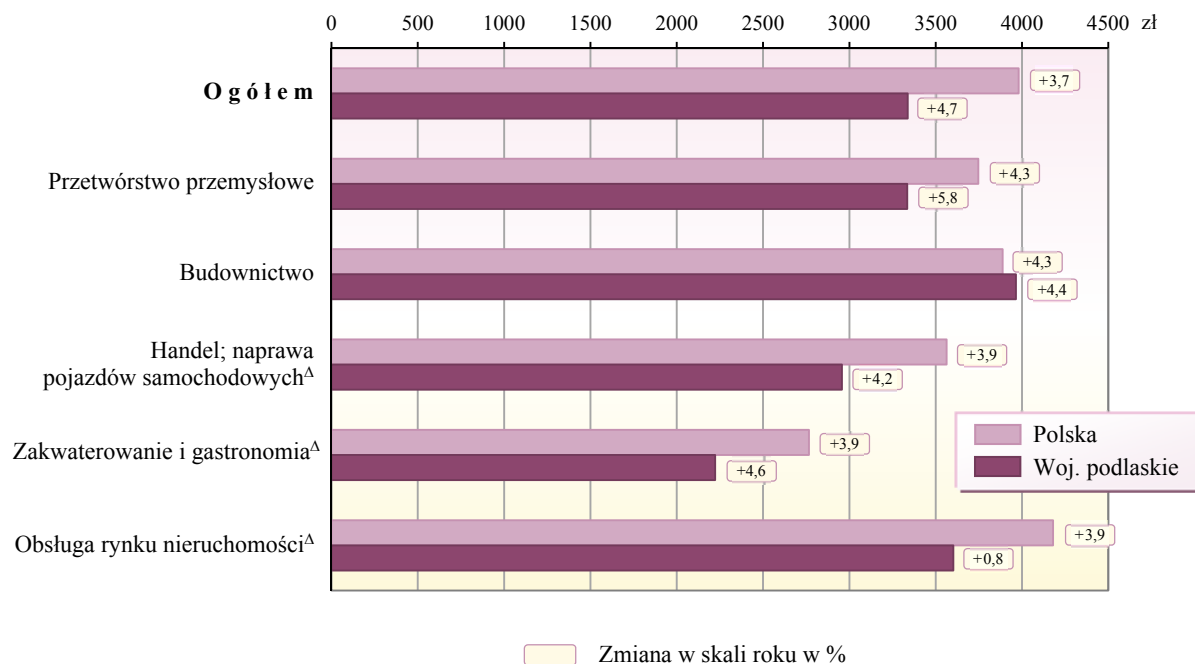
Przeciętne miesięczne 2010 = 100

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy stwierdzono w transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,8%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,8%), a także w zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,6%). Niższy niż przed rokiem poziom przeciętnych wynagrodzeń zanotowano w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną

i gorącą wodę (o 5,6%) oraz informacja i komunikacja (o 1,3%).

Wyk. 29. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2014 r.**

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim**

Sekcje	2013				2014				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
Ogółem	100,8	101,8	102,2	102,3	103,5	104,0	104,5	104,7	3337,51
w tym:									
Przemysł	100,9	102,1	102,3	102,9	104,1	104,7	104,7	104,8	3378,48
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	100,6	101,7	101,9	102,7	105,4	105,8	105,6	105,8	3334,94
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	104,3	108,6	108,1	107,0	88,9	94,4	95,9	94,4	4526,85
Budownictwo	99,6	102,0	104,0	103,7	103,4	104,3	104,5	104,4	3964,28
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	102,3	102,3	102,0	101,9	102,9	103,6	103,9	104,2	2957,16
Transport i gospodarka magazynowa	102,3	104,1	102,4	97,8	99,7	100,0	108,3	108,8	3162,50
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	95,5	94,3	93,6	93,5	98,2	100,1	102,9	104,6	2222,33
Informacja i komunikacja	105,2	105,6	106,7	103,5	97,1	96,6	95,9	98,7	4337,32
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,2	102,8	103,7	103,2	101,3	101,9	101,5	100,8	3601,72
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	100,9	101,6	101,4	101,1	103,6	102,7	104,0	107,4	2050,30

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz informacja i komunikacja. Przekroczyły one odpowiednio o 35,6% i 30,0% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii i były one odpowiednio o 38,6% i 33,4% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w regionie.

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2014 r. przepracowali łącznie 172,5 mln godz., tj. o 0,1% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 74,5 mln (43,2% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 39,7 mln (23,0%), zaś najmniej w informacji i komunikacji – 2,0 mln (1,1%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 2,3 mln (1,3%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniósł 147 godzin (rok wcześniej – 148 godzin).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 22,73 zł i w porównaniu z 2013 r. wzrosło o 5,3%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (31,86 zł), a najniższe – w administrowaniu i działalności wspierającej (14,24 zł).

Dane z zakresu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W 2014 r. utrzymał się spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym. Liczba świadczeniobiorców systematycznie zmniejszała się w kolejnych okresach narastających omawianego roku. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w skali roku miała wpływ malejąca zbiorowość zarówno osób pobierających świadczenia z ZUS, jak i rolników indywidualnych.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia realizowane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2014 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 256,9 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 3,4 tys. osób, tj. o 1,3%), jak i w 2010 r. (o 19,4 tys. osób, tj. o 7,0%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2013 = 100	
POLSKA^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7491,4	7307,0	7255,6	96,9	99,3
rolników indywidualnych	1374,7	1245,7	1211,6	88,1	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1855,52	1922,92	121,0	103,6
w tym emerytura	1698,35	1970,39	2043,11	120,3	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1121,52	1144,73	119,9	102,1
w tym emerytura	996,18	1153,87	1176,46	118,1	102,0
WOJ. PODLASKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	276,3	260,3	256,9	93,0	98,7
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	178,3	170,5	169,5	95,1	99,4
rolników indywidualnych	98,0	89,8	87,4	89,2	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1441,83	1682,71	1743,70	120,9	103,6
w tym emerytura	1525,45	1770,49	1836,46	120,4	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	918,86	1086,69	1112,23	121,0	102,4
w tym emerytura	942,93	1103,29	1128,46	119,7	102,3

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2014 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 2,3% i utrzymał się na poziomie sprzed roku, natomiast świadczeniobiorcy KRUS, podobnie jak rok wcześniej, stanowili 7,2% całej ich populacji w kraju.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE. Nie obejmują emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W 2014 r. emerytury i renty z ZUS w województwie podlaskim otrzymywało 169,5 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem oraz przed czterema laty (odpowiednio o 0,6% i 4,9%). W latach 2011–2014 liczba świadczeniobiorców ZUS systematycznie malała, przy czym tempo spadku w ostatnim roku było wolniejsze niż w poprzednich trzech latach. Na kierunek zmian zachodzących w 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, największy wpływ

miała malejąca zbiorowość rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (zmniejszenie o 2,9%). Po raz kolejny zmalała także przeciętna liczba emerytów (o 0,3%). Wzrosła natomiast liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3%), przy czym w przypadku tej grupy odnotowano zmianę tendencji obserwowanej w poprzednim roku. W 2014 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (71,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (12,8%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie podlaskim

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. ...	262,0	261,5	260,9	260,3	257,8	257,4	257,1	256,9
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	98,8	98,7	98,6	98,6	98,4	98,5	98,5	98,7
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	171,2	171,0	170,8	170,5	169,5	169,4	169,4	169,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,5	99,5	99,3	99,2	99,0	99,1	99,2	99,4
rolników indywidualnych	90,8	90,4*	90,1	89,8	88,3	88,0	87,7	87,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	97,4	97,3	97,3	97,3	97,2	97,3	97,3	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1644,96	1667,06	1676,09	1682,71	1714,49	1738,25	1741,37	1743,70
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	106,0	105,6	105,5	105,5	104,2	104,3	103,9	103,6
rolników indywidualnych	1060,69	1077,52	1083,53	1086,69	1102,55	1108,46	1110,41	1112,23
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	108,0	106,9	106,6	106,5	103,9	102,9	102,5	102,4

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

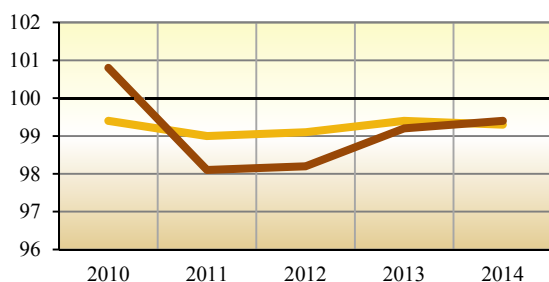
Na przestrzeni ostatnich czterech lat nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – w przypadku wszystkich kategorii świadczeniobiorców do 2012 r. notowano systematyczne zmniejszanie zbiorowości w porównaniu z rokiem poprzednim.

Od 2013 r. rosła przeciętna liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy. W ostatnim roku odnotowano również załamanie tendencji spadkowej w przypadku grupy osób pobierających renty rodzinne. W 2014 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 87,4 tys. osób, czyli o 2,7% mniej niż przed rokiem i o 10,8% mniej w stosunku do 2010 r. W ciągu ostatniego roku największą zmianę (spadek o 3,3%) zaobserwowano wśród osób otrzymujących emerytury, natomiast w niewielkim stopniu zwiększyła się zbiorowość pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 0,5%) oraz liczba osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,3%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł aż 82,4%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,6% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

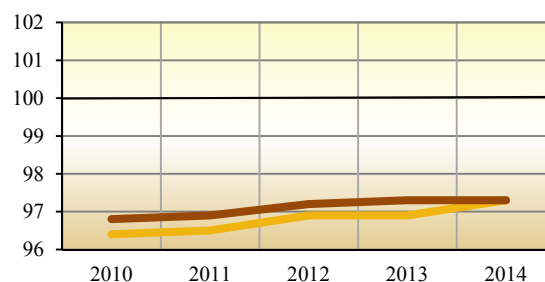
Wyk. 30. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Woj. podlaskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

nie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1112,23 zł i na przestrzeni roku zwiększyło się o 2,4% (w kraju nastąpił wzrost o 2,1%).

W regionie w 2014 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1743,70 zł i była o 3,6% większa niż przed rokiem. Również w skali kraju w analizowanym okresie odnotowano wzrost o 3,6%.

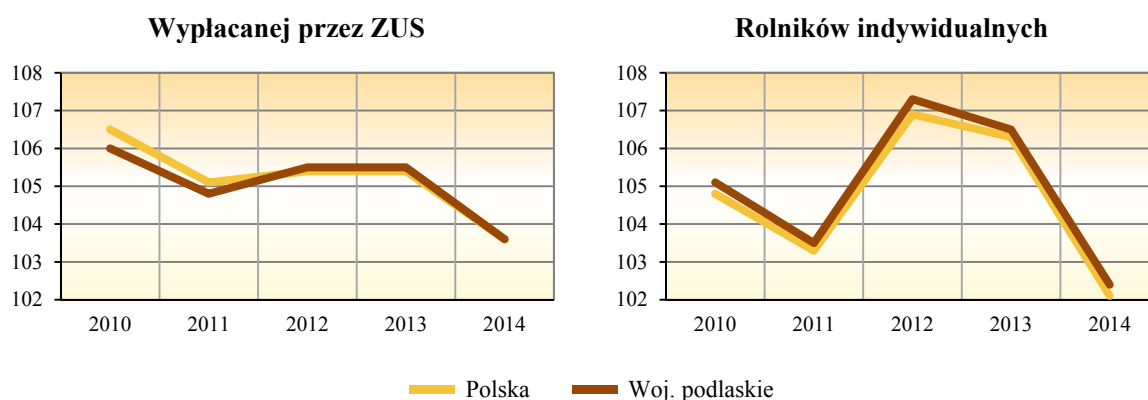
To samo świadcze-

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2014 r. szybciej rosła jednak emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 1,2 p. proc. w województwie i 1,5 p. proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat ZUS w ciągu ostatniego roku odnotowano w przypadku emerytury – po 3,7% w województwie i kraju. Biorąc pod uwagę świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym zarówno w regionie, jak i w Polsce w największym stopniu zwiększyła się renta z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio o 3,0% oraz 3,1%).

Wyk. 31. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2014 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo po raz kolejny plasowało się na dwunastym miejscu w kraju. W omawianym roku, podobnie jak w ciągu ostatnich kilku lat, analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, było jednym z najniższych w Polsce (w 2014 r. województwo zajmowało pod tym względem czternastą pozycję, przed województwami małopolskim i mazowieckim). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (renty rodzinne były o 1,2% wyższe od przeciętnych w kraju, a renty z tytułu niezdolności do pracy oraz emerytury – niższe odpowiednio o 0,5% i 4,1%) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty z tytułu niezdolności do pracy były o 5,9% niższe od średnich krajowych, emerytury – o 10,1%, a renty rodzinne – o 12,0%).

Dane z zakresu świadczeń społecznych w województwie podlaskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” udostępnionej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W 2014 r., po raz pierwszy od wielu lat, ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim uległy zmniejszeniu w stosunku do zanotowanych w poprzednim roku. W skali kraju utrzymały się natomiast na niezmiennym poziomie. Zarówno w regionie, jak i w Polsce obniżyły się ceny żywności i napojów bezalkoholowych, odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie transportu i edukacji, zaś wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz rekreacją i kulturą.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim w ujęciu rocznym uległy obniżeniu o 0,3% (wobec wzrostu o 0,6% przed rokiem). Mniej niż rok wcześniej płacono za towary i usługi związane z edukacją (o 4,5%), odzież i obuwiem (o 3,2%), a także za towary i usługi związane ze zdrowiem (o 1,3%) oraz żywności i napoje bezalkoholowe (o 1,2%).

Droższe niż rok temu były napoje bezalkoholowe i wyroby tytoniowe (o 2,7%), towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 1,2%) oraz mieszkaniem (o 0,6%). Podobne tendencje obserwowano w kraju, przy czym ogólny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym utrzymał się na niezmiennym poziomie. W największym stopniu obniżyły się ceny odzieży i obuwia (o 4,7%), a najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,7%).

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	100,9	100,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	102,0	99,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,5	103,7
Odzież i obuwie	96,2	95,1	95,3
Mieszkanie	103,3	101,7	101,1
Zdrowie	102,9	101,8	100,2
Transport	106,2	98,2	97,7
Rekreacja i kultura	99,7	102,8	101,0
Edukacja	102,7	99,7	96,2

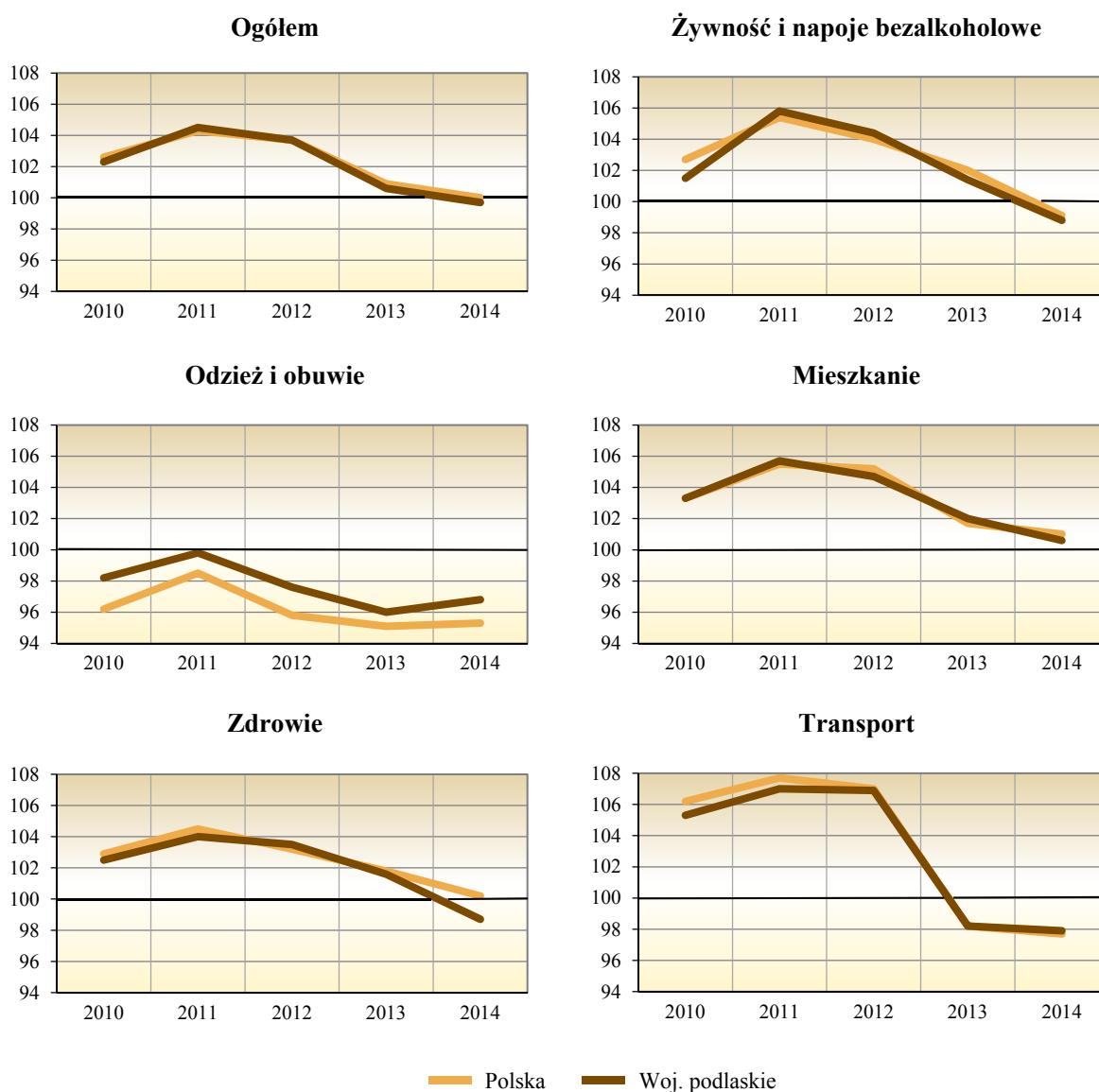

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
WOJ. PODLASKIE			
Ogółem	102,3	100,6	99,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,5	101,4	98,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,5	102,4	102,7
Odzież i obuwie	98,2	96,0	96,8
Mieszkanie	103,3	102,0	100,6
Zdrowie	102,5	101,6	98,7
Transport	105,3	98,2	97,9
Rekreacja i kultura	100,6	100,7	101,2
Edukacja	101,8	99,9	95,5

Wyk. 32. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W województwie podlaskim w 2014 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zaobserwowano tylko w I kwartale i wyniósł on 0,5%, a najbardziej zwiększyły się wówczas ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,3%). W pozostałych kwartałach omawianego roku ceny towarów i usług uległy obniżeniu w ujęciu rocznym. Ceny większości grup towarów i usług konsumpcyjnych w poszczególnych kwartałach 2014 r. były również niższe niż rok wcześniej. Wyjątek stanowiły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą, a także w zakresie mieszkania w I i II kwartale, żywności i napojów bezalkoholowych w I kwartale oraz edukacji w IV kwartale omawianego roku, które były wyższe niż w analogicznym okresie 2013 r.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim**

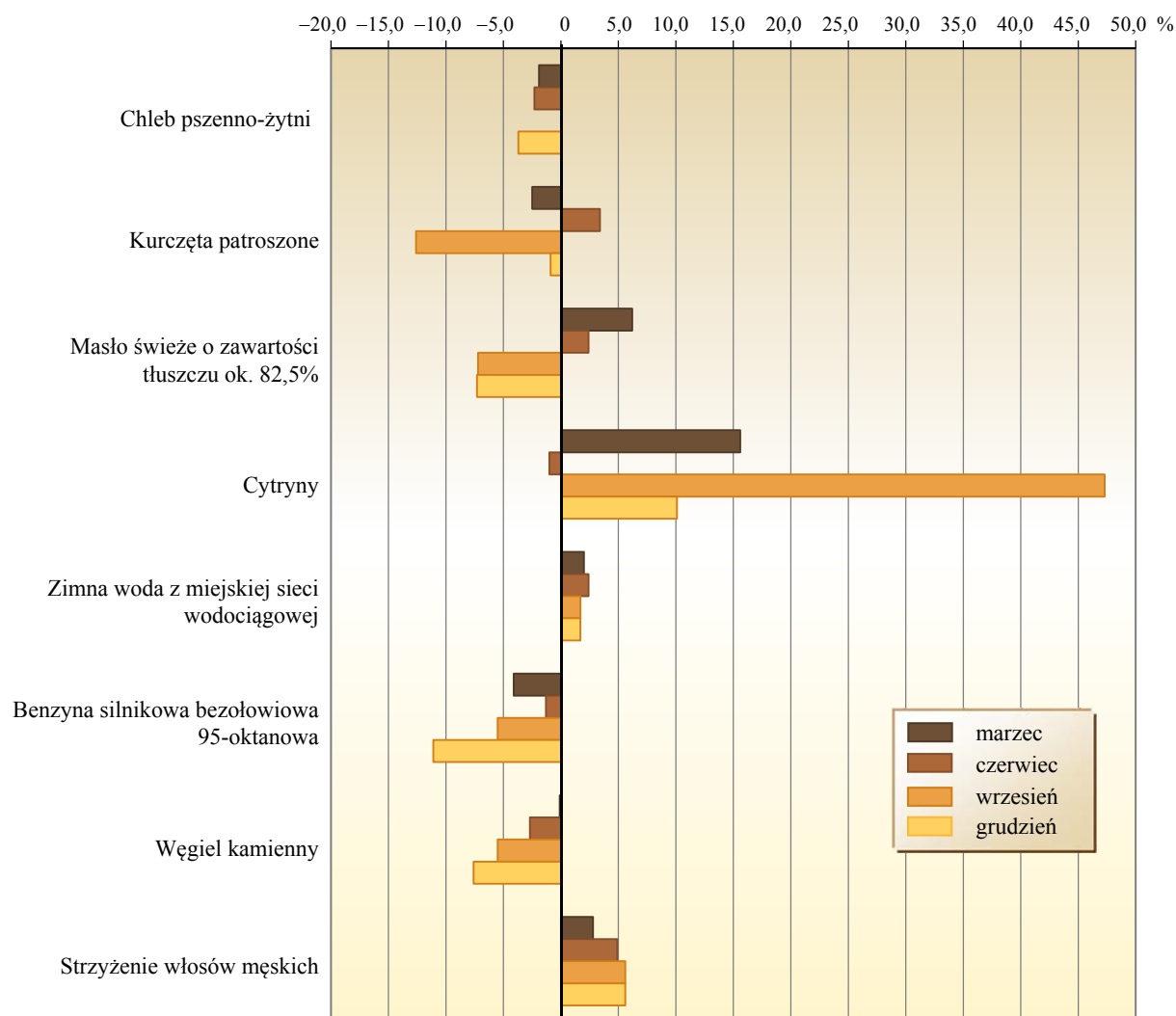
Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,0	100,2	100,7	100,5	100,5	99,9	99,4	98,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,9	100,7	101,8	101,4	101,3	99,2	97,6	96,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,9	102,4	102,8	102,6	103,3	102,6	102,5	102,6
Odzież i obuwie	96,1	96,2	95,8	96,0	97,2	96,8	97,2	96,2
Mieszkanie	102,2	101,4	102,4	102,0	101,6	101,1	99,9	99,7
Zdrowie	102,2	101,9	101,5	100,7	98,9	98,5	98,7	98,8
Transport	99,2	96,8	98,4	98,3	98,5	99,1	98,4	95,3
Rekreacja i kultura	99,1	101,1	101,0	101,7	102,4	100,5	100,9	100,8
Edukacja	103,6	100,3	100,3	92,4	93,2	93,3	95,3	100,3

W grudniu 2014 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych uległy znacznym spadkom. Zdecydowanie mniej kosztowały ziemniaki (o 49,4%), cukier biały kryształ (o 32,4%) i cebula (o 30,0%). Obniżeniu uległy również ceny mięsa wieprzowego z kością, schabu środkowego (o 13,7%), szynki wieprzowej gotowanej (o 9,5%) oraz masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 7,3%). Więcej niż rok wcześniej konsumenci płacili za cytryny (o 10,1%) i mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane (o 3,7%).

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w skali roku znacząco zmniejszyły się ceny benzyny silnikowej bezołowiowej 95-oktanowej (o 11,1%) oraz węgla kamiennego (o 7,6%). Zdecydowanie wzrosła natomiast cena proszku do prania (o 14,5%), opłata za wizytę u lekarza specjalisty (o 6,4%) i strzyżenie włosów męskich (o 5,6%) oraz cena półbutów skórzanych męskich na podszwie nieskórzanej (o 4,8%). Zwiększyły się również opłaty za dostawę ciepłej i zimnej wody z miejskiej sieci wodociągowej (odpowiednio o 4,0% i 1,7%). Więcej niż w analogicznym okresie 2013 r. należało zapłacić za bilet do kina (o 3,4%) i garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny (o 2,7%). W ujęciu rocznym nie zmieniła się cena biletu jednorazowego na przejazd autobusem miejskim.

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Wyk. 33. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podlaskim w 2014 r.**

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			XII 2013 = =100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,22	2,20	99,1
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	15,51	14,28	92,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,94	6,93	99,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,65	24,51	24,12	98,4
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,93	2,95	100,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	4,74	4,37	92,2
Cebula – za 1 kg	2,25	2,16	1,54	71,3
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,52	0,82	53,9

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			XII 2013 = =100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,17	2,07	65,3
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,79	3,72	98,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl	467,17	479,09	473,67	98,9
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	164,09	185,13	191,53	103,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,55	5,19	114,1
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	20,90	21,34	102,1
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	83,97	87,45	104,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy.....	2,23	2,73	2,72	99,6
Bilet do kina	15,23	17,30	17,86	103,2
WOJ. PODLASKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,88	2,15	2,07	96,3
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,83	15,87	13,69	86,3
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,79	6,94	6,88	99,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,47	25,24	22,83	90,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,80	2,94	3,05	103,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,28	4,79	4,44	92,7
Cebula – za 1 kg	2,15	1,80	1,26	70,0
Ziemiaki – za 1 kg	1,31	1,54	0,78	50,6
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,93	2,99	2,02	67,6
Sok jabłkowy – za 1 l	3,79	3,79	3,69	97,4
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	398,33	433,56	445,09	102,7
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	147,05	177,99	186,60	104,8
Proszek do prania – za 400 g	4,11	4,42	5,06	114,5
Ciepła woda – za 1 m ³	15,75	18,69	19,43	104,0
Wizyta u lekarza specjalisty	68,00	78,00	83,00	106,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy.....	2,03	2,31	2,31	100,0
Bilet do kina	13,43	17,83	18,43	103,4

Dane z zakresu cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*

ROLNICTWO

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki pogodowe panujące jesienią 2013 r. sprzyjały prowadzeniu prac polowych. Po upalnym i suchym lecie zdecydowaną poprawę warunków wilgotnościowych gleby spowodowały występujące we wrześniu częste opady deszczu. Pozwoliło to na przeprowadzenie siewów na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Utrzymująca się w listopadzie wysoka temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki do wzrostu i rozwoju ozimin. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.

Notowane w grudniu 2013 r. spadki temperatury przy powierzchni gruntu dochodzące do minus 18°C, w styczniu 2014 r. – do minus 27°C, a w lutym – do minus 20°C, dzięki utrzymującej się grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały uszkodzeń ozimin na wysokości węzła krzewienia. Ciepła i słoneczna pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby. W ostatniej dekadzie marca przystąpiono do siewów zbóż jarych, które ukończono w pierwszej dekadzie kwietnia. Warunki agrometeorologiczne panujące w kwietniu sprzyjały szybkiemu wzrostowi i rozwojowi roślin oraz powszechnie prowadzonym pracom polowym.

W wyniku ocieplenia w ostatniej dekadzie maja nastąpiło znaczne przyspieszenie tempa wzrostu roślin. Notowane w maju i czerwcu opady deszczu, miejscami intensywne i ulewne, również o charakterze burzowym, spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby i podtopienia. Utrudniały też wykonywanie prac polowych, a lokalnie przyczyniły się do wylegania plantacji zbóż.

Żniwa rozpoczęto w trzeciej dekadzie lipca i prowadzono je w sprzyjających warunkach pogodowych, a zebrane ziarno było na ogół suche i dobrej jakości. Pomimo długotrwałego spiętrzenia prac żniwnych (równocześnie prowadzono zbiór rzepaku oraz zbóż ozimych i jarych), żniwa przebiegały sprawnie i pod koniec sierpnia zostały ukończone.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w większości dni września stwarzała dobre warunki do wykonywania wszelkich prac polowych, a zwłaszcza zbioru okopowych i pastewnych. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. W ciągu całego miesiąca kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, a pod jego koniec lokalnie zbierano poplony ścierniskowe.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1*	35,9	40,8
rzepak i rzepik	23,6	29,1*	34,4 ^a
ziemniaki ^b	219*	210	278 ^a
buraki cukrowe	484*	580*	683 ^a

^a Dane wstępne. ^b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez ogrodów przydomowych.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA (dok.)			
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytkowników rolnych ^c (stan w czerwcu) w szt.:			
bydło	38,6*	40,1*	40,7
trzoda chlewna ^d	102,6*	76,4*	80,5
owce	1,8	1,7	1,5
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5*	845,4*	892,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^e za 1 dt	59,84	79,67	68,36
ziarno żyta ^e za 1 dt	42,12	55,36	53,34
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	64,45	51,99
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,20	5,96
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,39	4,82
mleko krowie za 1 l	1,07	1,36	1,37
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	97,50	84,97
ziarno żyta za 1 dt	48,58	72,89	63,91
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,22	100,19
prosię na chów za 1 szt.	130,20	169,56	164,52
WOJ. PODLASKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	29,1	28,6	31,2
rzepak i rzepik	23,9	31,6	32,2 ^a
ziemniaki ^b	206*	190	224 ^a
buraki cukrowe	472	–	602 ^a
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytkowników rolnych ^c (stan w czerwcu) w szt.:			
bydło	83,1*	89,1*	87,9
trzoda chlewna ^d	52,3*	32,7*	32,9
owce	2,1	2,0	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	704,8*	467,2*	700,1
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^e za 1 dt	63,48	81,81	69,51
ziarno żyta ^e za 1 dt	43,33	54,45	51,06
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	69,61	50,00	28,24
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,43	5,96	6,02
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	5,28	4,81
mleko krowie za 1 l	1,16	1,43	1,42
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	61,37	92,13	83,16
ziarno żyta za 1 dt	41,63	64,30	54,71
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	92,43	87,43	94,61
prosię na chów za 1 szt.	132,74	176,10	161,29

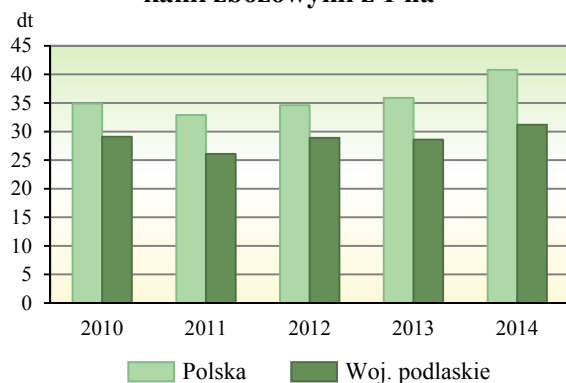
^a Dane wstępne. ^b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. – bez ogrodów przydomowych. ^c W 2010 r. – dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d W 2013 r. – stan w końcu lipca. ^e Bez ziarna siewnego.

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA¹

W 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, uzyskano wyższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku, co było wynikiem zarówno zwiększenia powierzchni ich uprawy, jak i wyższych plonów. Zmniejszenie areалу uprawy ziemniaków, pomimo wzrostu wydajności z jednostki powierzchni, zadecydowało o ich niższej niż przed rokiem produkcji.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. w województwie podlaskim wyniosła 409,6 tys. ha i była o 1,0% większa w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej, ale o 9,0% mniejsza niż w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. osiągnęły poziom 31,2 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2010 r. odpowiednio o 9,1% i 7,2%, a w odniesieniu do średnich plonów w kraju były o 23,5% niższe. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 1279,9 tys. ton, czyli o 10,4% więcej niż przed rokiem i o 2,3% mniej niż w 2010 r.

Wyk. 34. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

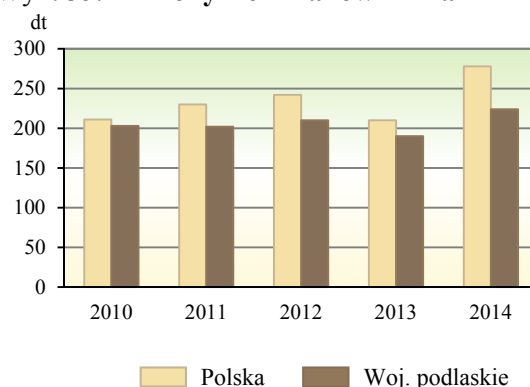

i rzepiku w województwie w 2014 r. oszacowano na 33,8 tys. ton i były one wyższe o 14,2% od uzyskanych przed rokiem i o 69,9% niż w 2010 r.

Pod uprawę ziemniaków w województwie podlaskim w 2014 r. przeznaczono 10,6 tys. ha, czyli powierzchnię o 55,6% mniejszą niż rok wcześniej. W omawianym roku z 1 ha zebrano 224 dt ziemniaków, czyli o 17,9% więcej niż w roku poprzednim. Plony uzyskane w województwie podlaskim były o 19,4% niższe od średnich w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2014 r. wyniosła 238,0 tys. ton i na skutek ograniczenia powierzchni uprawy zmniejszyła się o 47,7% w stosunku do zbiorów z poprzedniego roku.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2014 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 10,5 tys. ha i w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim zwiększyła się o 12,2%, a w stosunku do 2010 r. – o 26,2%. W omawianym roku plony tych roślin wyniosły 32,2 dt z ha i były niższe od średnich w kraju o 6,4%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej i w 2010 r. zwiększyły się one odpowiednio o 1,9% i 34,7%. Zbiory rzepaku

Wyk. 35. **Plony ziemniaków z 1 ha**

¹ Informacje dotyczące powierzchni uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków w 2014 r. opracowano na podstawie danych wstępnych.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

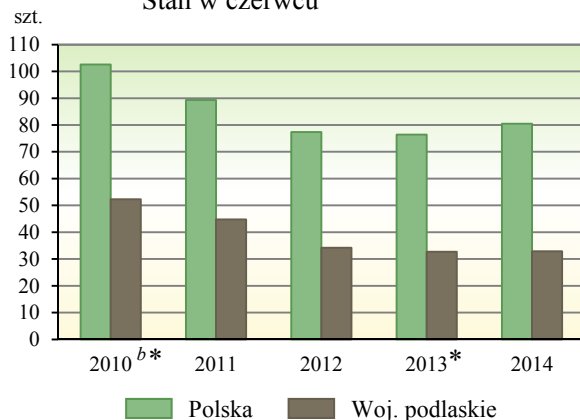
W 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił wzrost pogłowia trzody chlewnej i drobiu, natomiast zmniejszyła się liczebność stada bydła i owiec.

Badania pogłowia trzody chlewnej prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W analizowanym roku w ogólnym pogłowiu bydła 450,2 tys. szt., tj. 47,5% stanowiły krowy, w tym 95,1% to krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 41,9% i 93,2%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Warto zaznaczyć, że w czerwcu 2014 r. w województwie podlaskim obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła 87,9 szt. i była najwyższa w kraju.

Wyk. 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu^a

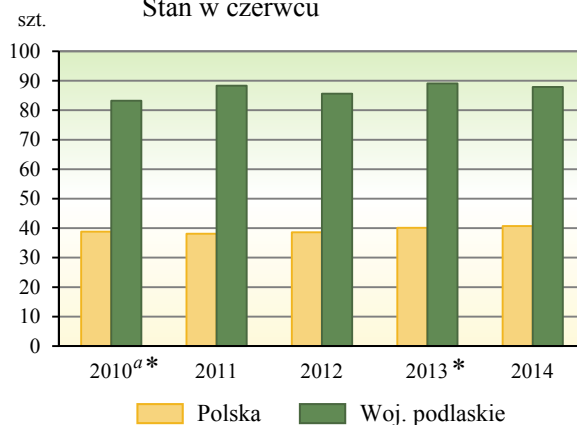

^a W latach 2011–2013 – stan w końcu lipca. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

W czerwcu 2014 r. pogłowiu bydła w województwie podlaskim ukształtowało się na poziomie 947,8 tys. szt. i stanowiło aż 16,0% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do stanu sprzed roku jego liczebność zmniejszyła się o 0,9% (w Polsce wzrosła o 1,0%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 7,8% (w kraju – o 3,1%).

Wyk. 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

Pogłowiu trzody chlewnej w województwie podlaskim w czerwcu 2014 r. ukształtowało się na poziomie 354,1 tys. szt. (w tym 30,8 tys. szt., tj. 8,7% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowiu świń wyniósł 3,0%. W odniesieniu do stanu zanotowanego w analogicznym okresie 2013 r. liczebność stada trzody chlewnej zwiększyła się o 1,0% (w Polsce – o 5,0%), natomiast w porównaniu z 2010 r. zaobserwowano spadek pogłowia trzody chlewnej o 35,9% (w kraju – o 23,1%).

W czerwcu 2014 r. stado owiec liczyło 18,2 tys. szt., co stanowiło 8,2% pogłowia krajowego. W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. jego stan zmniejszył się o 13,7%, a w Polsce – o 10,7%. W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie zmalało o 17,6%, a w kraju – o 14,7%.

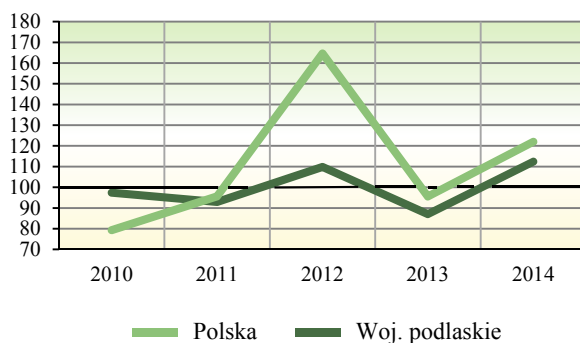
W czerwcu 2014 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 8618,9 tys. szt. i stanowiło 5,9% ogólnego pogłowia w Polsce. W stosunku do stanu zanotowanego rok wcześniej jego liczebność w województwie wzrosła o 46,6%, natomiast w kraju – o 4,3%. W odniesieniu do 2010 r. pogłowie drobiu w regionie zwiększyło się o 2,7%, zaś w kraju odnotowano jego spadek o 15,8%.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano wzrost skupu ziarna zbóż (w tym pszenicy i żyta), ziemniaków, a także żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego. Skup mleka był również większy niż przed rokiem.

W 2014 r. skupiono 134,8 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 1,4% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego oznacza to wzrost o 12,4%, a w porównaniu z 2010 r. – o 54,0%. W kraju w stosunku do 2013 r. skup był wyższy o 22,0%, a w odniesieniu do 2010 r. – o 18,8%. W omawianym roku w regionie skupiono 72,9 tys. ton pszenicy, tj. o 20,9% więcej niż w poprzednim roku i aż o 66,8% więcej niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 32,3 tys. ton i zwiększył się o 11,9% w odniesieniu do 2013 r., zaś o 36,5% w stosunku do 2010 r.

Wyk. 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

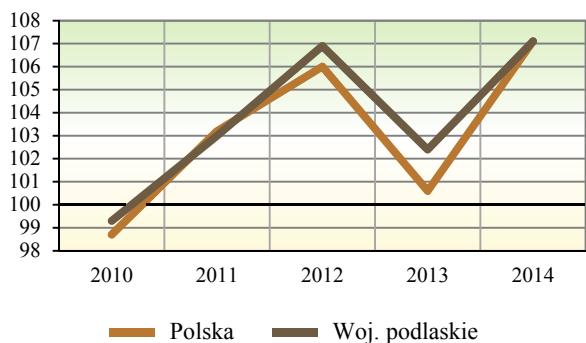

Skup ziemniaków w 2014 r. ukształtował się na poziomie 156,5 tys. ton, co stanowiło 9,7% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 86,5%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. – o 78,0% (w kraju odnotowano wzrost o 16,9% w stosunku do 2013 r. oraz o 41,1% w odniesieniu do 2010 r.).

W 2014 r. skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej (wbc) wyniósł 183,5 tys. ton (stanowiąc 4,8% skupu ogólnokrajowego) i wzrósł o 11,7% w stosunku do zanotowanego przed rokiem.

W omawianym roku w województwie skupiono 80,4 tys. ton żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 26,0% więcej niż w roku poprzednim, ale o 3,0% mniej niż cztery lata wcześniej. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 81,3 tys. ton i był wyższy o 8,5% niż przed rokiem i o 15,1% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 108,5 tys. ton, czyli więcej niż w roku poprzednim i 2010 odpowiednio o 7,8% i 38,4%.

Wyk. 39. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

W 2014 r. z terenu województwa dokonano skupu 2075,7 mln litrów mleka krowiego (tj. aż 20,1% ogółu mleka skupionego w kraju), czyli o 7,1% więcej niż przed rokiem i o 20,7% więcej niż cztery lata wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 7,1% w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 17,9% w porównaniu z 2010 r.).

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen skupu produktów rolnych, z wyjątkiem ceny żywca wołowego, która nieznacznie wzrosła. Na targowiskach staniały pszenica i żyto, a zdrożały ziemniaki jadalne.

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w 2014 r. wyniosła 69,51 zł za 1 dt (w kraju – 68,36 zł) i była o 15,0% niższa niż przed rokiem, ale wzrosła o 9,5% w porównaniu z zanotowaną w 2010 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 83,16 zł (w kraju – 84,97 zł), tj. o 9,7% mniej niż w roku poprzednim, zaś o 35,5% więcej niż cztery lata wcześniej.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

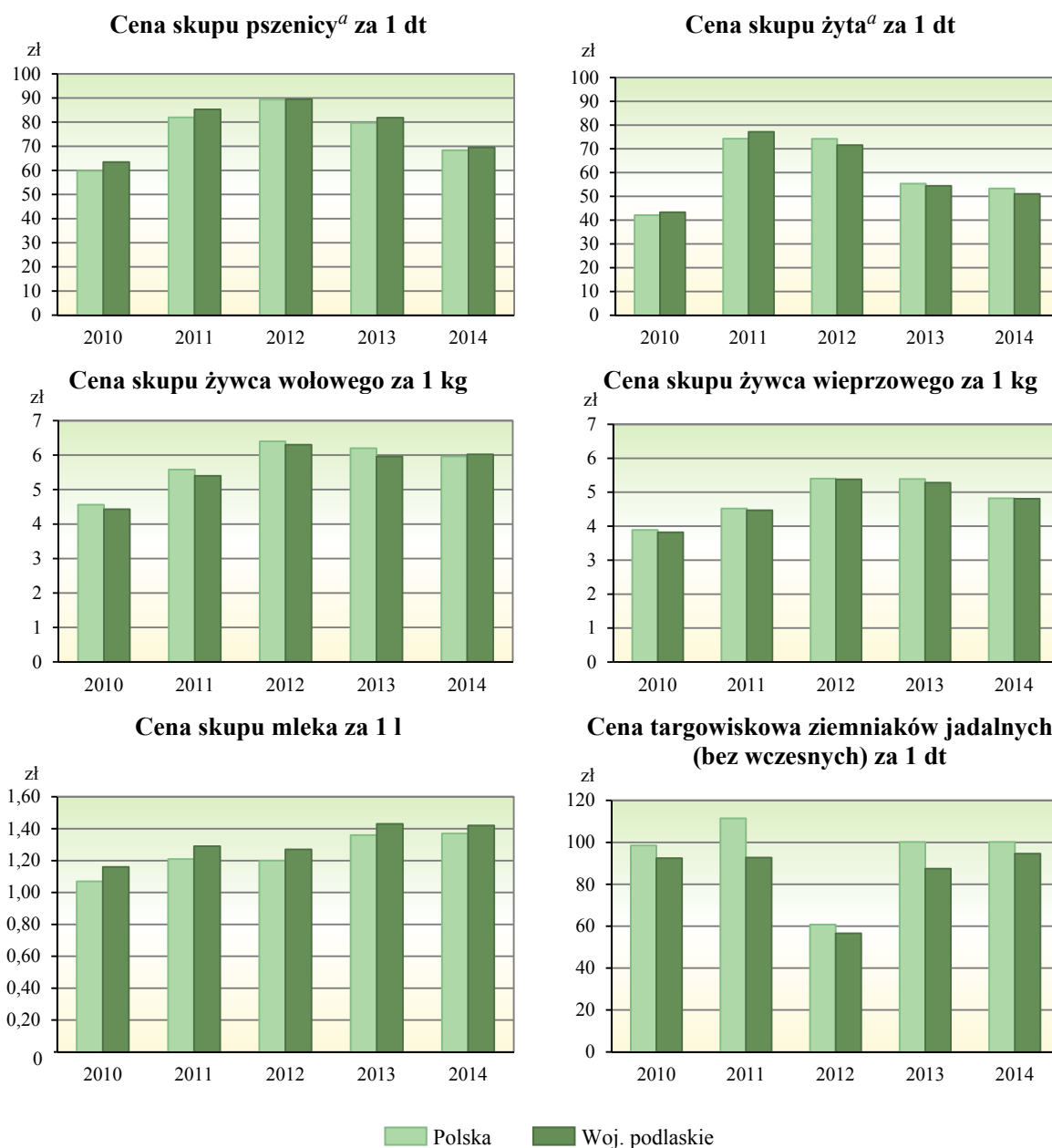
W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na 51,06 zł za 1 dt (w kraju – 53,34 zł), tj. o 6,2% niższym od zanotowanego w 2013 r., zaś o 17,8% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 14,9%, a w odniesieniu do uzyskanej przed czterema laty wzrosła o 31,4% i osiągnęła poziom 54,71 zł za 1 dt (w Polsce – 63,91 zł).

W 2014 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 28,24 zł za 1 dt (w kraju – 51,99 zł), tj. mniej o 43,5% niż przed rokiem oraz o 59,4% niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 94,61 zł za 1 dt (w Polsce – 100,19 zł), tj. wyższym o 8,2% od zanotowanego w 2013 r. i o 2,4% niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,02 zł za 1 kg (w kraju – 5,96 zł), tj. zwiększyła się o 1,0% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, zaś w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 35,6%.

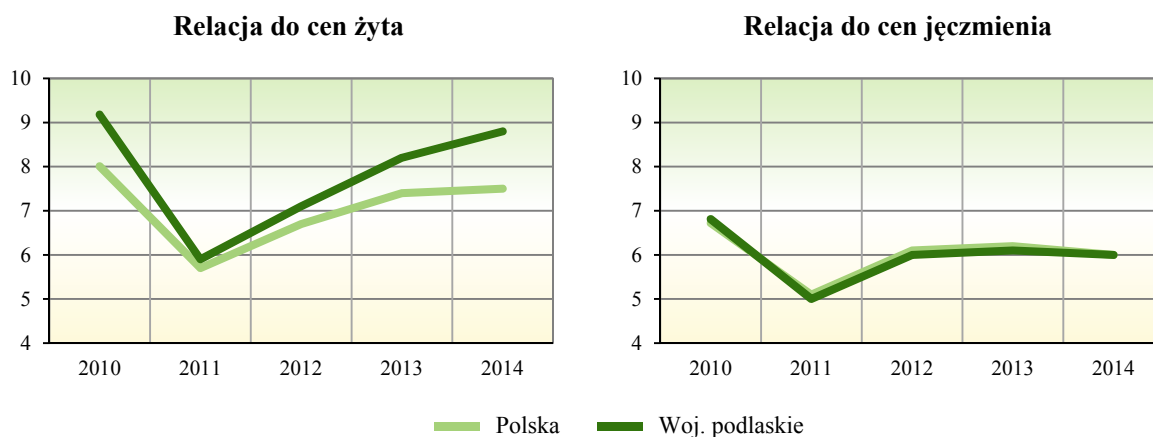
Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,81 zł za 1 kg (w kraju – 4,82 zł), tj. niższą o 8,9% niż w 2013 r., a w porównaniu z zanotowaną cztery lata wcześniej wyższą o 25,8%.

Wyk. 40. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W 2014 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa poprawie w odniesieniu do roku poprzedniego, ale była znacznie niższa w stosunku do zanotowanej w 2010 r. Ukształtowała się ona w województwie podlaskim na poziomie 8,8 (wobec 8,2 w 2013 r. i 9,2 w 2010 r.), zaś w kraju – 7,5 (wobec 7,4 w 2013 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia wyniosła w regionie 6,0 w 2014 r. wobec 6,1 w 2013 r. i 6,8 w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie 6,0, 6,2 i 6,7).

Wyk. 41. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2014 r. w województwie podlaskim cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,95 zł za 1 kg (w kraju – 4,08 zł) i była o 5,6% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku, ale o 15,9% wyższa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku w regionie płacono 1,42 zł (w kraju – średnio 1,37 zł), tj. o 0,7% mniej niż przed rokiem, a o 22,6% więcej niż cztery lata wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W 2013 r. nastąpił wzrost globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w odniesieniu do poprzedniego roku. W analizowanym okresie w przypadku produkcji globalnej, końcowej oraz towarowej zanotowano wzrost zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2013 r. w województwie podlaskim 29,8% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 70,2% przypadało na dominującą produkcję zwierzęcą. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost produkcji globalnej o 8,4%, przy czym wartość produkcji roślinnej zwiększyła się o 5,0%, natomiast produkcji zwierzęcej – o 10,0%. W analizowanym roku udział regionu w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,6% i w przypadku produkcji roślinnej wyniósł 3,7%, a zwierzęcej – 10,0%. W 2013 r. produkcja globalna w Polsce była o 3,7% wyższa niż przed rokiem, przy czym produkcja roślinna wzrosła o 5,0%, a w produkcji zwierzęcej wzrost wyniósł 2,1%. W stosunku do 2010 r. globalna produkcja rolnicza zwiększyła się zarówno w województwie, jak i w kraju odpowiednio o 11,7% i 5,0%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłównia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Wartość końcowej produkcji rolniczej w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, była o 11,2% wyższa, przy czym w produkcji roślinnej wzrost wyniósł 10,9%, natomiast w produkcji zwierzęcej – 11,3%.

W odniesieniu do 2012 r. odnotowano również zwiększenie towarowej produkcji rolniczej – o 5,5%,

w tym produkcji roślinnej – o 2,0%, natomiast towarowa produkcja zwierzęca wzrosła w ujęciu rocznym o 6,0%.

W omawianym roku udział województwa podlaskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej i towarowej ukształtował się odpowiednio na poziomie 6,2% i 6,1%.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz paszę).

Dane z zakresu rolnictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego” – opracowanie sygnałne udostępnione na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” – publikacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
  - „Rolnictwo w województwie podlaskim” – publikacja dostępna w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

PRZEMYSŁ

W 2014 r. utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. Był on jednak nieco mniejszy od obserwowanego rok wcześniej. Rosnące tempo wzrostu zanotowano w trzech pierwszych kwartalnych okresach narastających, po czym w ostatnim okresie nastąpiło jego spowolnienie. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się również wydajność pracy, przy jednoczesnym niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2014 r. w województwie osiągnęła wartość 20785,2 mln zł (w cenach bieżących) i była (w cenach stałych) o 5,2% wyższa od zanotowanej w roku poprzednim oraz o 27,1% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 3,3% i 14,7%. Po notowanym w I kwartale 2014 r. wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w regionie w skali roku (o 4,7%), w dwóch kolejnych kwartalnych okresach narastających zaobserwowano zwiększenie tempa tego wzrostu (wyniósł on odpowiednio 6,7% i 7,3%).

*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

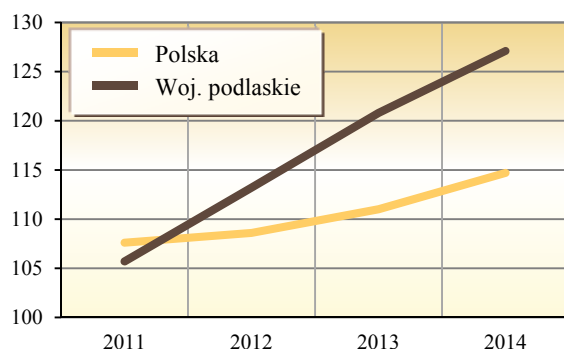
- *wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 17. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1148985,4	1166591,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,5	85,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2446,1	2472,9
WOJ. PODLASKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	16041,8	20381,4	20785,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,0	94,1	95,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	46,3	46,3	46,6

Tabl. 17. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
M. BIAŁYSTOK			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3572,6	3065,0	2756,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	73,8	81,3	88,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,7	11,5	11,4

Wyk. 42. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2014 r. w województwie podlaskim złożyła się przede wszystkim produkcja w sekcjach przetwórstwo przemysłowe o wartości 19808,2 mln zł (tj. 95,3% produkcji sprzedanej przemysłu w regionie) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o wartości 283,1 mln zł (tj. 1,4%). W kraju udział tych sekcji w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu ukształtował się

odpowiednio na poziomie 85,4% i 8,3%.

Wzrost produkcji uzyskany w województwie w ciągu ostatniego roku był wynikiem jej zwiększenia o 6,5% (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym, podczas gdy w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zanotowano jej spadek o 52,0%.

Wśród dominujących działów przetwórstwa przemysłowego wyższą niż przed rokiem wartość produkcji sprzedanej (w cenach stałych) uzyskano w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 20,8%), artykułów spożywczych (o 9,2%), maszyn i urządzeń (o 9,1%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,3%). W analizowanym okresie spadek produkcji dotyczył m.in. działu produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 10,5%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

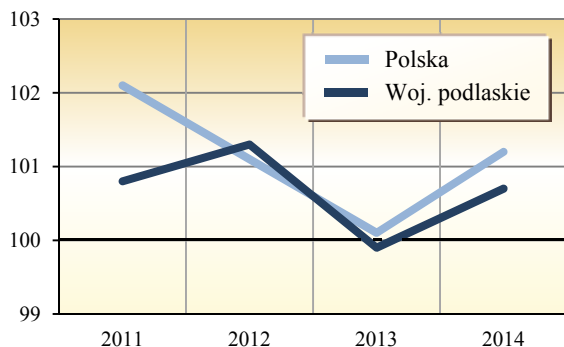
Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (ceny stałe)**

Sektory i działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	105,2	105,9	105,4	106,7	104,7	106,7	107,3	105,2
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe ..	106,2	106,3	105,6	107,1	106,8	108,3	108,6	106,5
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	109,6	107,3	106,0	107,9	104,4	109,3	110,6	109,2
Produkcja odzieży	100,8	103,8	98,5	100,4	112,2	106,7	108,7	108,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	112,2	113,2	110,3	109,8	99,4	96,9	93,1	89,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	107,3	111,1	111,0	118,0	107,4	101,2	100,6	94,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	101,4	108,7	106,8	109,3	121,6	113,3	116,7	116,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	105,4	110,0	109,9	108,5	107,9	103,1	102,8	104,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	122,0	128,0	135,1	138,2	162,1	138,5	128,5	120,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	86,7	81,3	81,3	88,2	131,7	130,6	124,9	115,7
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	85,8	101,4	106,0	108,2	114,6	99,2	103,1	101,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	102,4	109,2	109,4	108,4	112,8	109,0	109,5	109,1
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	80,6	107,2	120,1	123,5	141,1	130,7	128,7	129,6
Produkcja mebli	112,5	116,8	123,0	128,1	140,1	137,0	122,7	114,3
Pozostała produkcja wyrobów	92,0	126,3	80,8	78,1	121,9	91,9	141,7	140,8
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	101,2	106,4	113,2	113,1	122,1	122,4	125,5	120,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	84,7	96,5	99,6	100,6	48,5	49,1	47,7	48,0

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu zarówno w kraju, jaki i w województwie podlaskim towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia odpowiednio o 1,1% i 0,8% w stosunku do roku poprzedniego oraz o 1,2% i 0,7% w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 43. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2014 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 46,6 tys. osób i w stosunku do 2013 r. zwiększyło się w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 1,6%), natomiast w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę odnotowano jego zmniejszenie (o 15,9%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie podlaskim w 2014 r. była o 4,3% wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym roku wzrosła o 2,2% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dane z zakresu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

BUDOWNICTWO

W 2014 r., po dwóch latach spadku, ponownie odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była także wartość produkcji budowlano-montażowej, przy czym tempo jej wzrostu malało w kolejnych kwartalnych okresach następujących. W analizowanym roku odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia.

W 2014 r. produkcja sprzedana budownictwa w województwie podlaskim (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4936,7 mln zł i zwiększyła się o 14,4% w porównaniu z zanotowaną w roku poprzednim (w 2013 r. spadła odpowiednio o 1,4%). W skali kraju zwiększyła się ona o 7,0% w stosunku do uzyskanej przed rokiem (wobec spadku o 11,3% w 2013 r.).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

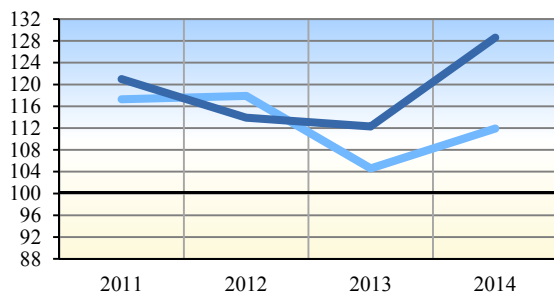
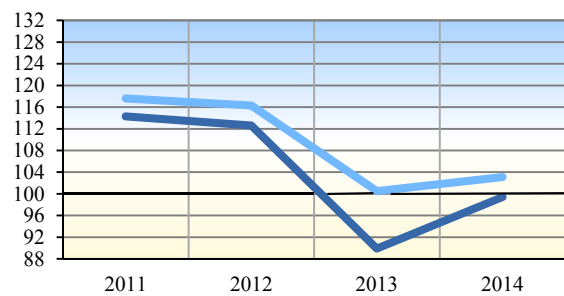
Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	167771,8	179569,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	49,4	47,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	444,2	409,9
WOJ. PODLASKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	3839,7	4314,4	4936,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	53,7	42,9	41,5
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	9,5	9,9	9,8

Tabl. 19. Budownictwo (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
M. BIAŁYSTOK			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1664,0	1312,6	1499,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	63,0	59,8	58,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	4,4	3,7	3,6

W województwie podlaskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie ukształtowała się na poziomie 2048,6 mln zł (co stanowiło 41,5% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się o 10,6% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim. W kraju także stwierdzono wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w porównaniu z 2013 r. i wyniósł on 2,6%.

Wyk. 44. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010 = 100Wyk. 45. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010 = 100

— Polska — Woj. podlaskie

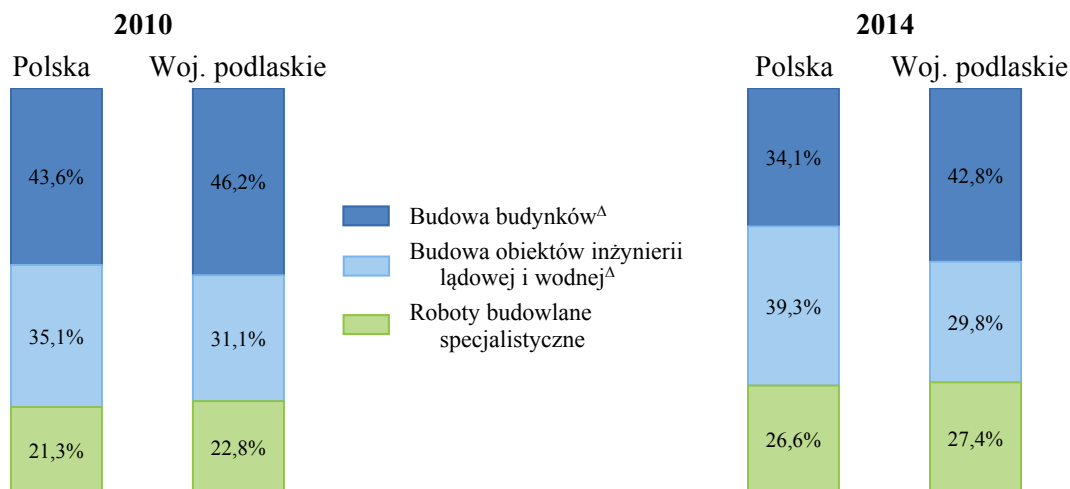
Tabl. 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim (ceny bieżące)

Działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	97,2	71,4	76,5	79,8	126,2	122,0	110,9	110,6
Budowa budynków ^A	80,5	71,1	75,6	77,9	137,6	121,1	105,9	103,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	89,1	51,7	56,2	67,1	71,0	108,6	118,5	125,6
Roboty budowlane specjalistyczne	150,6	101,5	111,9	101,9	137,8	133,7	112,8	108,7

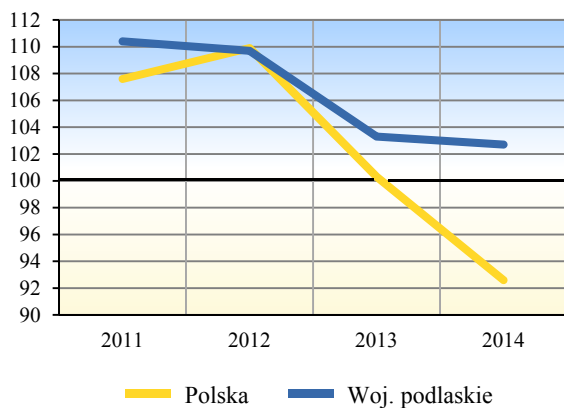
W regionie w 2014 r. wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej posiadały jednostki specjalizujące się w budowie budynków (42,8%). Ich produkcja była o 3,2% wyższa od zanotowanej rok wcześniej. W przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 29,8%) produkcja

budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 25,6%, a w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 27,4%) – wzrosła o 8,7%.

Wyk. 46. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)**

Wyk. 47. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

Wydajność pracy w budownictwie w województwie podlaskim, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w 2014 r. zwiększyła się (w cenach bieżących) w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 15,2%. Jednocześnie zaobserwowano spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 0,6%.

Dane z zakresu produkcji sprzedanej budownictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2014 r. były nieco lepsze niż rok wcześniej. W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto, natomiast liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia nieznacznie spadła.

W 2014 r. w regionie oddano do użytkowania 4197 mieszkań, tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem, a o 3,0% mniej niż w 2010 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 1,4%, a w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 5,4%.

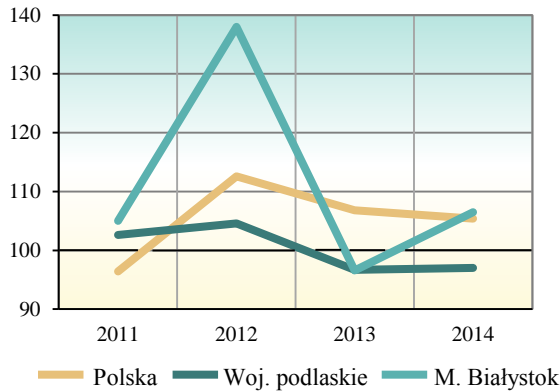
*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

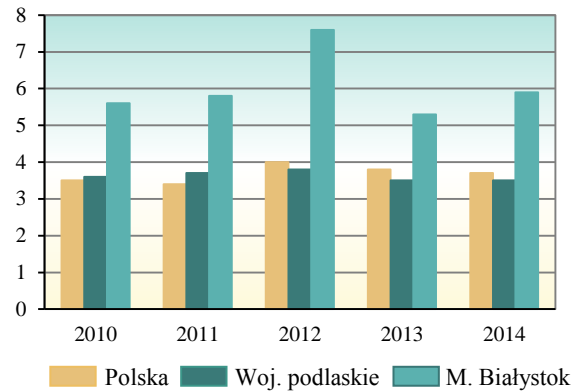
Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	3,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	104,6	100,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,5	3,6	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,3	3,8
WOJ. PODLASKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	3,5	3,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	100,3	100,0	106,1
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,7	3,2	3,2
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,8	3,0	3,8
M. BIAŁYSTOK			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,5	5,3	5,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	83,2	68,6	68,6
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	5,0	4,6	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	7,1	4,5	6,9

W 2014 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 2,9% ogólnej liczby mieszkań zrealizowanych w Polsce.

Wyk. 48. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

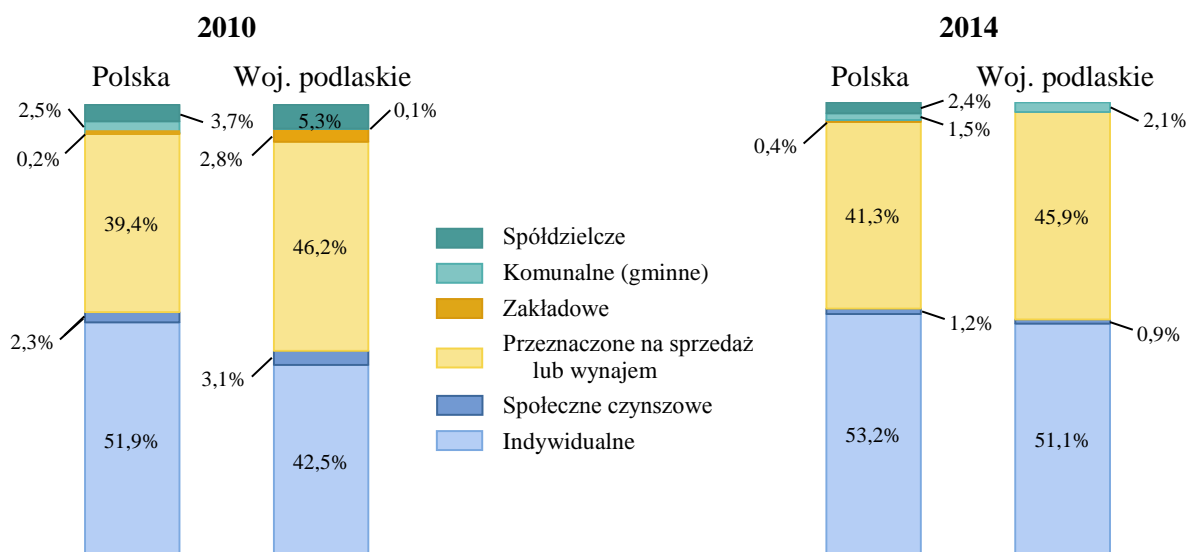

Wyk. 49. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

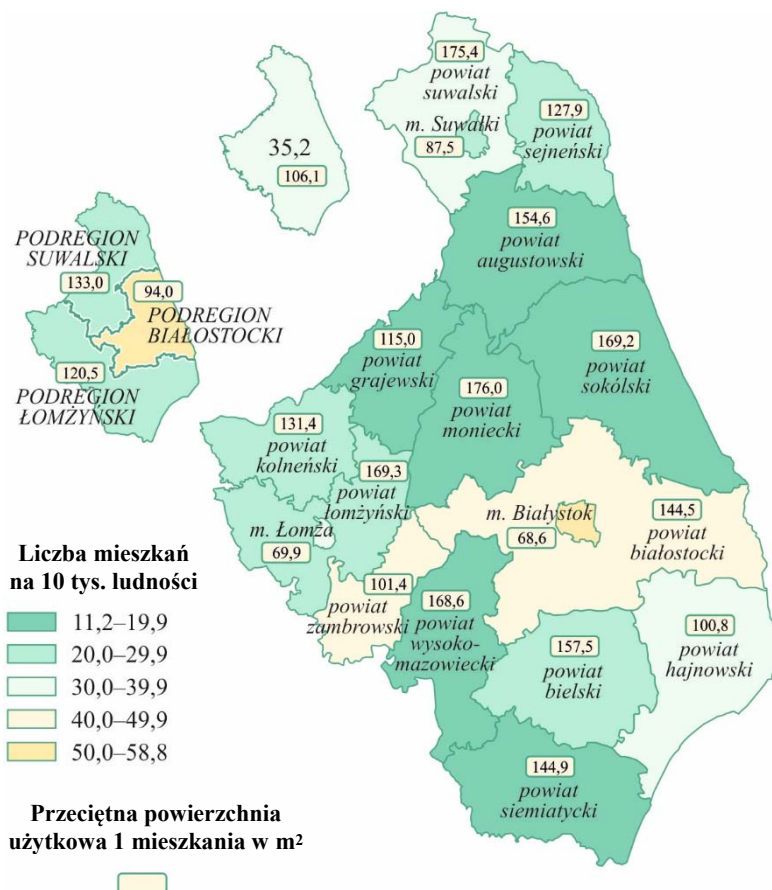
W analizowanym roku w województwie w większości form budownictwa odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w stosunku do roku poprzedniego. W budownictwie komunalnym wyniósł on aż 168,8%, ale udział tej formy budownictwa w strukturze lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania był niewielki (2,1%). W budownictwie indywidualnym, w którym przekazano do użytkowania 51,1% ogólnej liczby mieszkań, wzrost ukształtował się na poziomie 11,5%. Spadek (o 13,4%) liczby mieszkań oddanych do użytkowania nastąpił tylko w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, przy czym odsetek tej formy budownictwa w ogólnej liczbie mieszkań zrealizowanych w 2014 r. osiągnął 45,9%.

Wyk. 50. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

W porównaniu z 2013 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano w dziesięciu powiatach regionu, a najwyższy stwierdzono w powiatach: kolneńskim (o 57,1%), hajnowskim (o 53,5%) i zambrowskim (o 42,1%). Największy spadek w tym zakresie zaobserwowano natomiast w mieście Suwałki (o 57,2%) oraz powiatach augustowskim (o 26,4%) i wysokomazowieckim (o 10,9%).

Wyk. 51. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

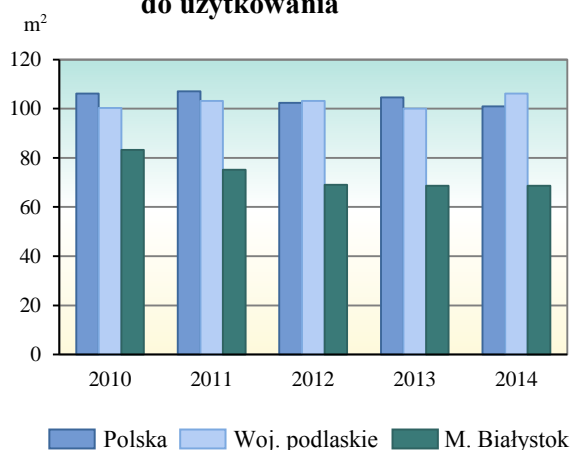
Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim**

Formy budownictwa	2013				2014			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	4182	100,0	92,4	100,0	4197	100,0	100,4	106,1
Komunalne (gminne)	32	0,8	33,7	44,5	86	2,1	268,8	41,6
Zakładowe	1	0,0	5,3	141,0	–	–	x	–
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2226	53,2	102,1	54,8	1928	45,9	86,6	55,9
Spółeczne czynszowe	–	–	x	–	38	0,9	x	49,2
Indywidualne	1923	46,0	88,9	153,1	2145	51,1	111,5	154,8

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podlaskim w 2014 r. wyniosła 106,1 m² (w kraju – 100,9 m²) i wzrosła w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 6,1 m² (w kraju spadła o 3,7 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 5,8 m² (w kraju zmniejszyła się o 5,2 m²).

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Wyk. 52. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

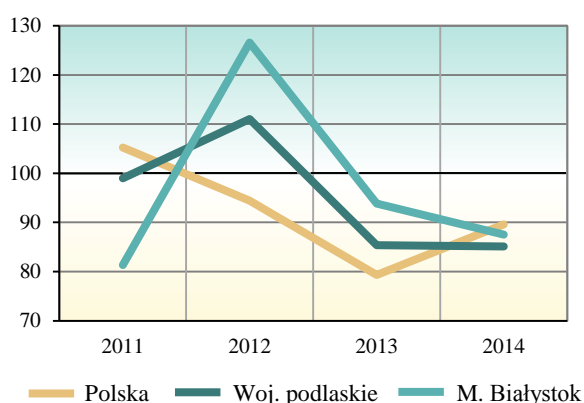

W województwie największą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania oddanego do użytkowania odnotowano w budownictwie indywidualnym i wyniosła ona 154,8 m², a najmniejszą – 41,6 m² – charakteryzowały się mieszkania komunalne.

W 2014 r. największe mieszkania wybudowano w powiatach monieckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 176,0 m²) i suwalskim (175,4 m²), a najmniejsze – w miastach Białystok (68,6 m²) i Łomża (69,9 m²).

W ciągu 2014 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 3806 mieszkań, tj. mniej o 0,3% niż rok wcześniej i o 14,9% niż w 2010 r. W skali kraju w stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia zwiększyła się o 13,0%, zaś w odniesieniu do 2010 r. spadła o 10,4%.

Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia**
2010 = 100

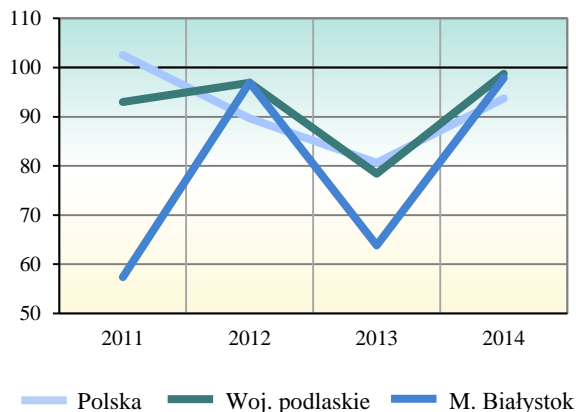
W omawianym roku najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań w województwie wydano inwestorom indywidualnym (51,5% ogólnej ich liczby) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (48,4%). Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia spadła w skali roku w budownictwie indywidualnym (o 17,6%), zaś zwiększyła się w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 49,3%).

Tabl. 23. **Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia w województwie podlaskim**

Formy budownictwa	2013			2014		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100
O g ó ł e m	3818	100,0	77,0	3806	100,0	99,7
Spółdzielcze	–	–	x	3	0,1	x
Komunalne (gminne)	203	5,3	253,8	–	–	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1234	32,3	50,6	1842	48,4	149,3
Indywidualne	2381	62,4	97,5	1961	51,5	82,4

Mniejszą niż w 2013 r. liczbę lokali mieszkalnych, na których budowę wydano pozwolenia zaobserwowano w 8 powiatach regionu, a największy spadek nastąpił w powiatach monieckim (o 30,5%) oraz suwalskim (o 30,1%). Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia zanotowano również w 8 powiatach, przy czym najwyższy wzrost miał miejsce w mieście Łomża (o 106,6%) oraz w powiecie siemiatyckim (o 52,1%). W powiecie łomżyńskim ich liczba nie uległa zmianie.

Wyk. 54. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto 2010 = 100**

W 2014 r. rozpoczęto budowę 4570 mieszkań, tj. o 26,0% więcej niż rok wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 16,3%). W porównaniu z 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 1,3%, a w kraju – o 6,3%.

W regionie w 2014 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2560, tj. o 67,4% więcej niż w roku poprzednim oraz w budownictwie indywidualnym – 1915, czyli o 8,7% mniej niż rok wcześniej.

W odniesieniu do 2013 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto stwierdzono w 8 powiatach, a największy zaobserwowano w mieście Łomża (o 130,2%) oraz powiecie zambrowskim (o 87,1%). Znaczny spadek zanotowano natomiast w powiatach suwalskim (o 39,6%) oraz sejneńskim (o 35,7%).

Dane z zakresu budownictwa mieszkaniowego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
  - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie podlaskim”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2014 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów w odniesieniu do roku poprzedniego (po spadku notowanym w 2013 r.). W omawianym okresie (podobnie jak rok wcześniej) zmniejszyła się natomiast sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej towarów** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2014 r. wzrosła w odniesieniu do poprzedniego roku o 12,9% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 3,3% wyższym niż rok wcześniej).

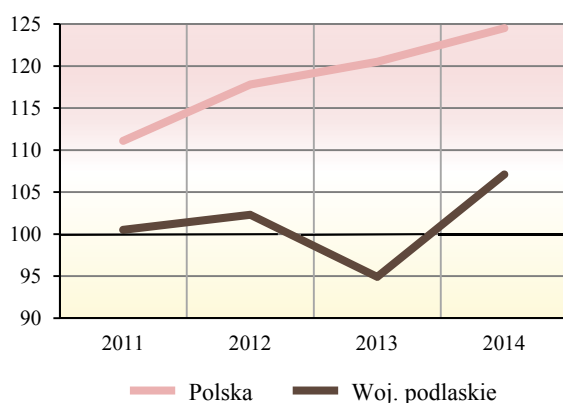
Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	102,3	103,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	110,8	101,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	93,9	95,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,6	104,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,9	106,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	109,7	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	107,9	111,9
Meble, RTV, AGD	123,0	105,6	101,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	100,7	104,4
Pozostałe	95,9	96,8	103,3
WOJ. PODLASKIE			
O g ó ł e m	105,6	92,8	112,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	104,5	103,8	119,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	101,5	81,7	104,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	99,9	104,4	103,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	98,7	105,4	132,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	102,4	99,0	91,2
Włókno, odzież, obuwie	88,4	107,4	191,1
Meble, RTV, AGD	88,6	70,9	86,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	47,2	73,7	108,3
Pozostałe	131,5	89,4	126,6

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Wyk. 55. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W regionie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2014 r. poziom sprzedaży detalicznej towarów był wyższy od zanotowanego rok wcześniej, ale w dwóch ostatnich analizowanych okresach nastąpiło spowolnienie dynamiki sprzedaży.

W omawianym roku wysoki wzrost sprzedaży detalicznej w odniesieniu do 2013 r. zanotowano w większości grup. Wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży wzrost nastąpił w przedsiębior-

stwach zgrupowanych w kategorii „pozostałe” (o 26,6%), w jednostkach prowadzących sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 4,2%) oraz handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 3,8%). Wartości sprzedaży z roku poprzedniego nie uzyskano m.in. w jednostkach prowadzących sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (spadek o 8,8%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podlaskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	90,9	90,2	91,0	92,8	114,5	117,3	114,1	112,9
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	89,6	93,3	98,8	103,8	134,7	126,1	121,1	119,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	84,5	82,3	80,1	81,7	104,4	109,0	108,3	104,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	106,4	103,9	103,3	104,4	100,5	104,5	104,1	103,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	108,5	105,6	105,6	105,4	143,0	148,7	135,2	132,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	100,9	92,2	92,8	99,0	95,3	100,4	96,0	91,2
Włókno, odzież, obuwie	92,7	101,8	100,2	107,4	199,3	207,1	196,4	191,1
Meble, RTV, AGD	100,0	80,8	73,6	70,9	52,1	72,4	80,9	86,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	62,5	67,1	69,2	73,7	132,7	120,4	116,3	108,3
Pozostałe	81,7	85,2	89,1	89,4	136,1	134,0	126,3	126,6

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 82.

W 2014 r. w województwie podlaskim największy udział w sprzedaży detalicznej ogółem miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (31,7%), prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (29,6%) oraz zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (10,9%).

W analizowanym roku w województwie wartość **sprzedaży hurtowej towarów** (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zmniejszyła się o 2,1% w stosunku do poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmalała o 5,7%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2014 r. była o 0,7% wyższa niż rok wcześniej (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 0,4%). Wśród dominujących w regionie grup w skali roku najbardziej spadła sprzedaż hurtowa półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 4,0%), natomiast najwyższy wzrost odnotowano w sprzedaży hurtowej żywności (o 7,3%).

Dane z zakresu rynku wewnętrznego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”.
-
-

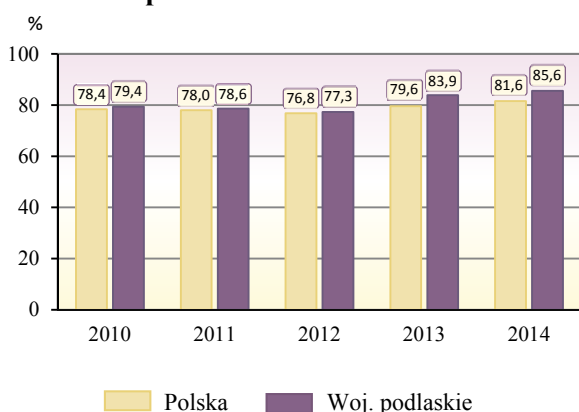
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2014 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze od uzyskanych rok wcześniej. W odniesieniu do roku poprzedniego poprawiły się również podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

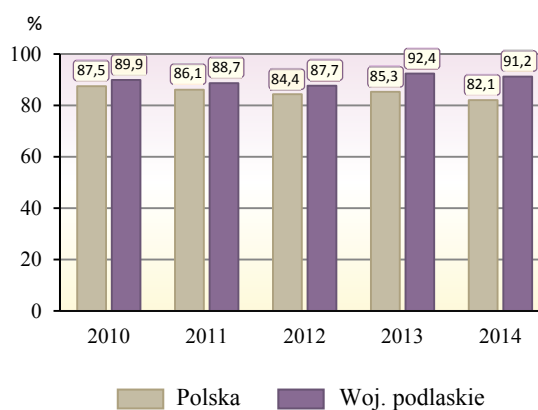
W 2014 r. w województwie podlaskim badane przedsiębiorstwa uzyskały lepsze wyniki finansowe w porównaniu z zanotowanymi w roku poprzednim, natomiast w skali kraju wyniki finansowe przedsiębiorstw były nieco słabsze od uzyskanych przed rokiem.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330, z późniejszymi zmianami).

Wyk. 56. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 57. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2014 r. w województwie podlaskim zysk netto wykazało 85,6% badanych przedsiębiorstw, wobec 83,9% rok wcześniej, a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z poziomu 92,4% w 2013 r. do 91,2% w roku analizowanym.

Przychody z całokształtu działalności wyniosły 33646,8 mln zł i w odniesieniu do uzyskanych w 2013 r. były o 1,3% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania ukształtowały się na poziomie 32523,2 mln zł i wzrosły o 1,1%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,1 p. proc. do 96,7% (w kraju zanotowano jego pogorszenie o 0,2 p. proc. do 95,7%). W omawianym okresie w województwie poprawił się wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik na

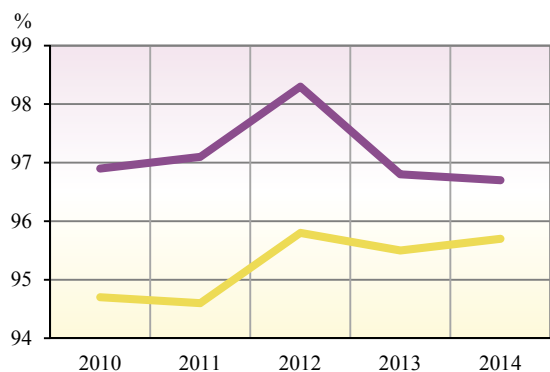
działalności nadzwyczajnej, a także wynik finansowy brutto i netto, natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej i wynik na operacjach finansowych ukształtowały się poniżej poziomu zanotowanego w poprzednim roku. W kraju wzrósł tylko wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik na działalności nadzwyczajnej.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2014 r. w województwie podlaskim osiągnęły wartość 32977,5 mln zł (wzrost o 1,5% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 31864,0 mln zł (wzrost odpowiednio o 0,9%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 1113,4 mln zł i był o 22,2% wyższy niż przed rokiem. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 239,0 mln zł w 2013 r. do 188,6 mln zł w 2014 r.). Uzyskano też znacznie słabszy niż przed rokiem wynik na operacjach finansowych (wyniósł on minus 178,4 mln zł wobec minus 103,9 mln zł w 2013 r.). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 7,4% wyższy od zanotowanego w 2013 r. i ukształtował się na poziomie 1123,6 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1129,2 mln zł, tj. o 7,9% większą niż w 2013 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto wyniósł 945,4 mln zł i wzrósł o 15,7% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wyniki finansowe:

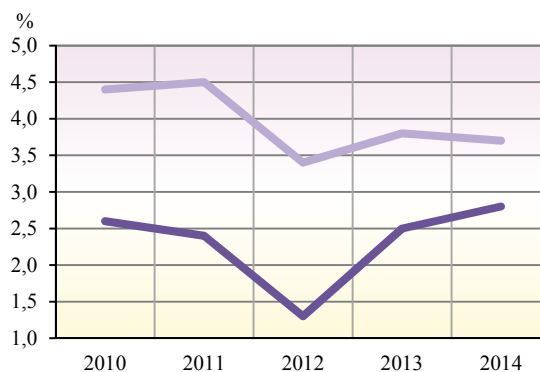
- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 58. Wskaźnik poziomu kosztów

— Polska — Woj. podlaskie

Wyk. 59. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W omawianym okresie poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw. Wskaźnik rentowności obrotu brutto wzrósł z 3,2% w roku poprzednim do 3,4% w 2014 r., netto – odpowiednio z 2,5% do 2,8%, wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – z 2,8% w roku poprzednim do 3,4% w 2014 r. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zwiększyły się odpowiednio z 23,2% do 26,0% oraz z 86,7% do 98,0%.

W kraju w 2014 r. również odnotowano poprawę większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do poprzedniego roku. Pogorszeniu uległy tylko wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,5	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,5	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,8	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	35,0	38,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	105,5	96,8	102,5
WOJ. PODLASKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	96,9	96,8	96,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3,0	2,8	3,4
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	3,1	3,2	3,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	2,6	2,5	2,8
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	20,1	23,2	26,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	87,5	86,7	98,0

Dane z zakresu wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2014 r., po spadku obserwowanym przed rokiem, odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego w ujęciu rocznym. W porównaniu z 2013 r. zmniejszeniu uległa liczba nowych inwestycji, natomiast znacznie zwiększyła się ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1124,3 mln zł i były o 12,3% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej (w 2013 r. spadły odpowiednio o 19,4%). W kraju w analizowanym roku wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się o 15,3% w ujęciu rocznym, przy wzroście o 4,4% zanotowanym przed rokiem.

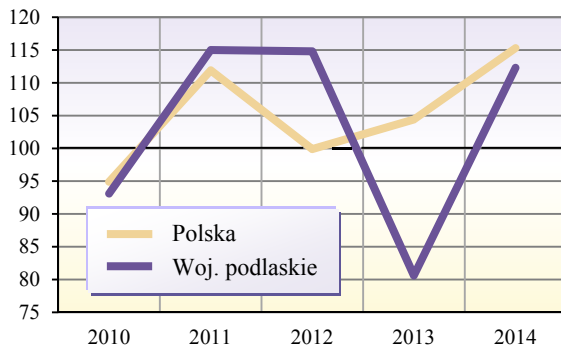
Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	104061,4	119982,2
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	41,3	40,8
Zakupy	56,8	57,9	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,6	45,9
środków transportu	11,3	11,3	12,0
WOJ. PODLASKIE			
O g ó ł e m w mln zł	941,0	1001,4	1124,3
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	31,0	36,6	40,2
Zakupy	68,6	63,0	59,8
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	56,9	54,7	51,6
środków transportu	11,6	8,4	8,2

Wyk. 60. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

a udział tych zakupów w nakładach ogółem spadł w skali roku o 3,2 p. proc.

Wzrost nakładów miał miejsce m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (6-krotny), dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (prawie 3-krotny) oraz informacji i komunikacji (ponad 2-krotny). Ich spadek odnotowano natomiast w obsłudze rynku nieruchomości (o 74,0%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 65,7%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 29,6%), a także w budownictwie (o 10,8%).

W 2014 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 58,7% ogółu poniesionych nakładów), dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (20,7%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (6,6%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (6,0%). W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (12,6 p. proc.), natomiast zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (o 4,9 p. proc.).

W 2014 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 1118 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 577,1 mln zł, podczas gdy w roku poprzednim rozpoczęto 1214 nowych inwestycji o wartości 212,8 mln zł. W kraju

W omawianym roku w województwie podlaskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 452,1 mln zł (o 23,2% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 579,8 mln zł (o 5,9% więcej), a na środki transportu – 92,1 mln zł (o 10,0% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 671,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 6,4%,

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

w omawianym okresie wzrosła o 2,1% liczba rozpoczętych inwestycji, natomiast zmniejszyła się o 0,9% ich wartość kosztorysowa.

Dane z zakresu nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,*
  - „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,*
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-
-

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM
SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Ludność ^{ab} w tys.	1199,7	1196,1	1192,7	1191,5	1189,7	1203,4	1201,0	1198,7	1195,0	1191,9	Population ^{ab} in thous.
Na 1000 ludności ^b :											Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte	5,41	5,74	6,17	6,58	6,35	5,82	5,24	5,33	4,73	5,14	marriages contracted
urodzenia żywe	9,17	9,22	9,37	10,02	10,25	9,90	9,28	9,30	8,88	9,24	live births
zgony	9,87	9,92	9,83	9,77	10,22	9,81	9,69	9,88	10,16	9,93	deaths
przyrost naturalny	-0,70	-0,70	-0,46	0,26	0,03	0,09	-0,41	-0,58	-1,28	-0,69	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,62	-2,37	-2,12	-1,42	-1,45	-1,26	-1,64	-1,51	-2,10	-1,88	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c w tys.	91,2	93,4	94,8	100,0	97,6	96,9	98,6	99,1	97,3	97,9	Average paid employment in the enterprise sector ^c in thous.
rok poprzedni = 100	.	102,4	101,5	105,5	97,6	99,2	101,8	100,5	98,2	100,6	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	73,2	61,8	48,8	45,8	61,2	63,8	65,9	68,7	70,9	60,4	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	15,6	13,3	10,4	9,7	12,8	13,8	14,1	14,7	15,1	13,1	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	88,5	89,4	89,1	86,1	85,9	88,2	87,6	87,3	89,7	90,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	379	194	176	168	214	298	256	208	126	95	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d w %	56,1	54,0	54,5	54,6	54,8	54,3	55,1	55,7	55,5	55,9	Activity rate by LFS ^d in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d w %	48,0	47,8	49,6	51,1	51,0	48,8	50,1	50,6	49,9	50,8	Employment rate by LFS ^d in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^d w %	14,3	11,4	9,0	6,4	7,1	10,2	9,2	9,3	9,9	9,1	Unemployment rate by LFS ^d in %

a Stan w końcu roku. b Dane dotyczące ludności opracowano: dla lat 2005–2009 na podstawie wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Przeciętne w roku; dla lat 2010–2014 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

a As of the end of the year. b Data concerning population were compiled: for 2005–2009 – on the basis of results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – Population and Housing Census 2011. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Averages in the year; for 2010–2014 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2091,53	2226,80	2496,70	2707,36	2758,08	2896,16	3023,31	3115,44*	3186,58	3337,51	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
rok poprzedni = 100	.	106,5	112,1	108,4	101,9	105,0	104,4	103,0	102,3	104,7	previous year = 100
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	276,9	275,9	276,1	278,1	276,3	270,0	264,1	260,3	256,9	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	.	.	99,6	100,1	100,7	99,3	97,7	97,8	98,6	98,7	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	.	1099,84	1134,25	1243,44	1360,00	1441,83	1511,13	1594,42	1682,71	1743,70	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni = 100	.	.	103,1	109,6	109,4	106,0	104,8	105,5	105,5	103,6	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	764,69	776,10	821,36	874,20	918,86	951,01	1020,19	1086,69	1112,23	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
rok poprzedni = 100	.	.	101,5	105,8	106,4	105,1	103,5	107,3	106,5	102,4	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):											Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	102,0	100,9	102,3	104,3	103,2	102,3	104,5	103,7	100,6	99,7	total
żywność i napoje bezalkoholowe ...	101,9	100,2	105,2	106,4	104,9	101,5	105,8	104,4	101,4	98,8	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	96,3	95,7	93,0	94,9	95,2	98,2	99,8	97,6	96,0	96,8	clothing and footwear
mieszkanie	103,3	103,1	102,5	107,1	105,2	103,3	105,7	104,7	102,0	100,6	dwelling
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha w dt	26,8	21,4	25,8	26,7	27,0	29,1	26,1	28,9	28,6	31,2	Basic cereals including mixed cereals yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b w szt.:											Farm animals stock per 100 ha agricultural land ^b in heads:
bydło.....	67,2	68,8	70,6	74,1	78,4	83,1 ^c *	88,3*	85,6	89,1*	87,9	cattle
trzoda chlewna ^d	79,6	84,0	67,2	53,4	52,7	52,3 ^c *	44,8*	34,2	32,7*	32,9	pigs ^d

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego. *d* W latach 2005–2009 i 2011–2013 – stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census. *d* In 2005–2009 and 2011–2013 – as of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):											<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	70,4	127,1	154,6	94,9	64,8	134,1	150,6	102,4	86,7	87,5	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	118,3	95,5	104,5	104,3	108,7	98,0	121,9*	116,8	94,6	101,0	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	93,4	94,0	96,9	114,3	112,0	85,5	117,0	120,3	98,1	91,1	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:											<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	13,4	10,0	5,6	6,4	12,0	9,2	5,9	7,1	8,2	8,8	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	9,2	7,7	4,9	5,2	8,9	6,8	5,0	6,0	6,1	6,0	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe; rok poprzedni = 100)	.	108,6	111,4	94,9	103,8	102,5	106,3	107,1	106,7	105,2	<i>Sold production of industry^b (constant prices; previous year = 100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	47,5	48,1	48,0	51,3	48,8	46,3	46,7	46,9	46,3	46,6	<i>Average paid employment in industry^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	101,3	99,9	106,8	95,1	94,8	100,8	100,5	99,0	100,8	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni = 100)	.	113,9	138,6	122,0	94,3	117,8	121,0	94,1	98,6	114,4	<i>Sold production of construction^b (current prices; previous year = 100)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni = 100)	.	114,6	139,1	120,4	95,4	110,8	114,3	98,5	79,8	110,6	<i>Construction and assembly production^b (current prices; previous year = 100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	6,3	6,8	7,2	7,8	8,7	9,5	10,5	10,5	9,9	9,8	<i>Average paid employment in construction^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	107,7	106,2	109,2	111,0	109,7	110,4	99,4	94,2	99,4	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (dok.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	3163	3036	3957	4973	4222	4326	4439	4525	4182	4197	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	93,7	96,0	130,3	125,7	84,9	102,5	102,6	101,9	92,4	100,4	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	2,6	2,5	3,3	4,2	3,5	3,6	3,7	3,8	3,5	3,5	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	110,4	110,8	108,9	111,1	95,2	100,3	103,2	103,2	100,0	106,1	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące; rok poprzedni = 100)	.	112,4	114,1	105,5	98,6	105,6	100,5	101,8	92,8	112,9	<i>Retail sale of goods^a (current prices; previous year = 100)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	88915	88931	88665	90229	89578	91876	91738	94721	96517	98339	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	97,7	100,0	99,7	101,8	99,3	102,6	99,8	103,3	101,9	101,9	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	3698	3851	4024	4100	4279	4492	4739	5115	5571	5942	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,6	104,1	104,5	101,9	104,4	105,0	105,5	107,9	108,9	106,7	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	415	437	461	469	488	529	560	612	670	749	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	104,5	105,3	105,5	101,7	104,1	108,4	105,9	109,3	109,5	111,8	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach niefinansowych ^c w %	.	.	95,1	97,3	96,3	96,9	97,1	98,3	96,8	96,7	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach niefinansowych ^c w %:											<i>Turnover profitability rate in non- financial enterprises^c in %:</i>
brutto	.	.	4,9	2,7	3,7	3,1	2,9	1,8	3,2	3,4	<i>gross</i>
netto	.	.	4,0	2,1	3,1	2,6	2,4	1,3	2,5	2,8	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	1011,5	1145,3	1509,4	1414,5	1010,6	941,0	1082,4	1242,0	1001,4	1124,3	<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące) ...	.	113,2	131,8	93,7	71,4	93,1	115,0	114,8	80,6	112,3	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013 r.													
B – 2014 r.													
Ludność ^a w tys.	A	.	.	1197,4	.	.	1196,5	.	.	1195,8	.	.	1195,0
Population ^a in thous.	B	.	.	1194,0	.	.	1193,3	.	.	1193,0	.	.	1191,9
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	98,0	98,1	97,7	97,4	97,1	97,1	97,0	97,0	97,3	97,4	97,2	96,8
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	97,1	97,5	97,7	98,0	97,9	98,0	98,1	98,3	98,4	97,9	98,0	97,7
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	100,1	99,6	99,7	99,7	100,0	100,0	100,0	100,3	100,1	99,8	99,6
previous month = 100	B	100,3	100,5	100,2	100,3	99,9	100,1	100,2	100,2	100,0	99,5	100,1	99,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,5	99,2	98,7	98,2	97,8	98,0	98,1	98,5	98,5	98,7	98,9	98,9
corresponding month of previous year = 100	B	99,1	99,5	100,1	100,6	100,8	100,9	101,1	101,3	101,1	100,6	100,9	101,0
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	73,8	74,5	73,9	72,0	69,7	68,0	68,1	68,3	68,1	67,9	69,5	70,9
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	74,0	73,4	71,0	67,6	64,6	62,9	62,0	61,5	60,3	58,9	59,5	60,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	15,6	15,8	15,7	15,3	14,9	14,6	14,6	14,6	14,6	14,5	14,9	15,1
Registered unemployment rate ^a in %	B	15,6	15,5	15,0	14,4	13,9	13,5	13,4	13,3	13,1	12,8	12,9	13,1
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	1478	2519	2658	2179	2205	1962	2168	2053	1845	1449	1263	1308
Job offers declared during a month	B	1897	2899	2857	2560	2329	2013	2620	2148	3047	2647	1697	1110
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^a	A	160	100	84	92	70	77	65	60	55	117	116	126
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	101	78	62	52	63	48	44	53	36	41	59	95
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	3057,19	3066,21	3126,89	3117,80	3131,82	3155,43	3204,11	3202,21	3185,21	3202,67	3154,58	3591,53
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in zł	B	3148,66	3141,35	3331,69	3271,65	3254,32	3284,45	3358,76	3304,21	3353,38	3388,12	3262,23	3760,29
poprzedni miesiąc = 100	A	90,8	100,3	102,0	99,7	100,4	100,8	101,5	99,9	99,5	100,5	98,5	113,9
previous month = 100	B	87,7	99,8	106,1	98,2	99,5	100,9	102,3	98,4	101,5	101,0	96,3	115,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,6	102,3	99,3	101,8	102,9	101,0	102,7	102,6	102,4	103,1	101,3	106,7
corresponding month of previous year = 100	B	103,0	102,5	106,5	104,9	103,9	104,1	104,8	103,2	105,3	105,8	103,4	104,7

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013 r. B – 2014 r.													
Wskaźniki cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	.	.	101,0 ^a	.	.	100,2 ^b	.	.	100,7 ^c	.	.	100,5 ^d
	B	.	.	100,5 ^a	.	.	99,9 ^b	.	.	99,4 ^c	.	.	98,8 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	99,5	99,5	92,8	101,9	99,0	95,2	92,9	77,8	110,0	99,9	97,6	106,4
	B	103,7	96,0	103,2	106,7	98,7	95,8	84,4	102,8	93,3	97,7	106,7	104,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	111,3	113,5	107,6	104,2	93,1	94,4	92,0	71,8	78,1	77,6	70,5	72,8
	B	75,8	73,1	81,3	85,2	85,0	85,4	77,6	102,5	87,0	85,0	93,0	91,4
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	99,6	100,1	96,6	99,4	98,0	100,0	97,7	100,0	101,3	98,1	97,6	103,1
	B	102,5	96,0	100,0	102,7	100,9	98,2	95,7	101,7	98,2	97,0	99,5	101,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	98,6	95,4	93,4	94,0	95,5	90,6	88,5	88,3	91,7	94,3	89,1	91,6
	B	94,3	90,5	93,8	96,8	99,7	97,8	95,9	97,5	94,5	93,5	95,3	94,2
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	94,7	98,6	103,5	98,0	97,7	104,9	105,6	101,8	97,8	99,9	102,1	91,7
	B	96,3	87,5	105,8	103,2	104,7	102,3	99,9	97,6	97,7	94,0	96,7	92,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	101,3	97,7	106,4	101,3	97,4	97,2	104,2	104,2	97,8	96,6	100,7	95,5
	B	97,2	86,3	88,2	92,9	99,5	97,1	91,8	88,0	87,9	82,7	78,3	78,8

a–d Dane dotyczą okresów: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII.

a–d Data concern periods: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013 r.													
B – 2014 r.													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	7,4	7,0	7,6	7,3	7,3	7,9	9,3	10,5	9,7	10,2	9,5	8,8
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	9,0	7,6	7,7	8,4	9,0	8,9	9,7	9,6	9,2	9,2	9,2	8,2
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	107,8*	95,9	114,4	96,7	102,0	103,8	96,9	100,9*	104,2*	108,5*	92,8*	93,9*
<i>previous month = 100</i>	B	97,7	97,9	111,8	101,9	100,1	100,1	101,0	94,2	110,7	101,8	88,5	97,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	109,3	102,1	103,4	109,8	101,8	107,9	107,5	101,4*	106,7	108,8*	106,1*	116,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	105,6	107,8	105,3	111,0	108,8	104,9	109,5	102,2	108,6	101,8	97,1	100,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	59,4	61,1	154,3	101,9	109,4	130,6	111,4	106,9	117,8	98,3	92,3	114,0
<i>previous month = 100</i>	B	48,8	112,0	108,2	115,7	106,5	108,0	99,4	98,1	113,8	110,3	88,2	120,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	116,8	78,1	91,3	85,2	79,4	86,3	95,4	86,7	105,1	107,4	86,8	118,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	97,2	178,3	125,0	141,9	138,3	114,4	102,1	93,7	90,5	101,5	97,0	102,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	326	468	689	1107	1265	1461	1872	2310	2741	3060	3560	4182
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	287	569	836	1246	1632	1952	2303	2578	2831	3286	3803	4197
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	120,7	82,1	86,1	92,0	83,1	72,6	86,7	80,8	85,9	85,2	87,0	92,4
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	88,0	121,6	121,3	112,6	129,0	133,6	123,0	111,6	103,3	107,4	106,8	100,4

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013 r.													
B – 2014 r.													
Sprzedż detaliczna towarów^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	83,4	98,2	120,1	99,0	97,4	103,5	106,5	95,4	99,5	96,6	94,6	112,2
<i>previous month = 100</i>	B	89,7	103,6	121,9	105,9	93,8	92,5	107,2	99,7	95,4	99,1	84,8	121,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	92,4	89,8	90,6	93,2	85,8	91,0	93,0	89,5	97,7	93,7	96,4	101,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	109,5	115,6	117,3	125,6	120,8	108,0	108,7	113,6	108,9	111,7	100,2	108,5
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	94662	94940	95129	95257	95556	95918	96151	96325	96471	96406	96436	96517
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	96387	96506	96842	97113	97399	97774	97826	97903	98202	98009	98208	98339
w tym spółki handlowe	A	5162	5199	5225	5260	5285	5312	5348	5365	5412	5458	5536	5571
<i>of which commercial companies</i>	B	5601	5620	5654	5691	5722	5762	5788	5822	5850	5877	5902	5942
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	616	625	630	637	641	645	650	650	655	657	666	670
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	675	675	690	698	699	710	721	727	729	739	744	749
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych^c w %: <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^c in %:</i>													
brutto	A	.	.	3,6	.	.	3,7	.	.	3,7	.	.	3,2
<i>gross</i>	B	.	.	3,2	.	.	3,9	.	.	3,8	.	.	3,4
netto	A	.	.	2,6	.	.	3,0	.	.	3,0	.	.	2,5
<i>net</i>	B	.	.	2,6	.	.	3,3	.	.	3,2	.	.	2,8
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	A	.	.	174,0	.	.	419,9	.	.	654,0	.	.	1001,4
<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>	B	.	.	167,7	.	.	399,6	.	.	690,1	.	.	1124,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	95,1	.	.	92,4	.	.	79,5	.	.	80,6
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	96,4	.	.	95,2	.	.	105,5	.	.	112,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.